

Upravništvo, Ljubljana, Knafleja
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Telefon št. 2455.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafleja ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Prirodoslovna zna- nost in naša javnost

Ze nekajkrat je bila v javnosti izrečena
sodba, da se naše znanstveno življenje
razvija preveč samo zase, brez pravega
stika z ostalim narodnim življenjem. Delo
slovenskih znanstvenikov, uspehi naših la-
boratorijev, izkušnje strokovnjakov vseh
panog, ki skoraj anonimni opravljajo va-
žno kulturno delo — vse to je širši javnosti
do malega neznan. Vzlic temu pa javnost
po svojih zastopnikih ali v kakšni drugi
obliki izraža včasih kar očitno neutemel-
jene sodbe o domačih kulturnih ustano-
vah. V kolikor gre za javna sredstva jav-
nost zelo odločuje o razvoju teh institucij.

Ze nekaj časa imamo Slovenci v Jugo-
slaviji to, po čemer so generacije pred na-
mi zaman hrepenele kot po dokazu naše
kulturne enakovernosti s sosednimi na-
rodmi. Imamo univerzo z njenimi znanstve-
nimi instituti, smotno napredujoče mu-
zeje. Narodno galerijo in sedaj tudi že
svojo Akademijo znanosti in umetnosti. V
vseh teh napravah in ustanovah se izživlja
naš element, prihaja do izraza naš narodni
interes. Vse te institucije so organ našega
narodnega telesa. Vzlic temu se zdi, da
žive in delujejo nekako izven nas, kakor
na nekem umetno ustvarjenem otoku, ka-
mor imajo dostop samo izbranci.

To mnenje je v nekem pogledu točno,
vendar pa ga ne smemo vzeti dobesedno.
Znanstveno življenje je pri vsakem narodu
več ali manj izolirano od širokih tokov
narodovega življenja. Znanstveniki potre-
bujejo za svoje delo miru in svobode: nji-
hova prizadevanja ne smejo podlegati
spremenljivim razpoloženjem in trenutnim
potrebam javnega življenja. Rezultati nji-
hovitv raziskavanj ne morejo biti vedno
namenjeni širši javnosti, saj so dostikrat
umljivi samo strokovnjakom. Njihovo
stremiljenje mora biti absolutna resnica,
medtem ko javno življenje po sociološki
in psihološki nujnosti podlega polovičnim
resnicam, subjektivnim prepričanjam in
skupinskim interesom. Zaradi tega se jav-
nost ne more in ne sme vmešavati v delo
znanstvenikov.

Toda načelo nevmešavanja nikakor ne
pomeni nezanimanja. Brez strokovnega
dela univerz, raznih strokovnih insti-
tutov, laboratorijev in posameznih razisko-
valcev ni mogoče nobeno polnovredno na-
rodno življenje, kakor ni mogoče tam, kjer
bi bile izključene iz njega svobodne Muze
umetnosti vseh vrst. Zaradi tega ima sle-
hern narod, tembolj se tisti, ki se mora
trdo boriti, da z duhovnimi vrednotami
nadomesti svojo fizično šibkost in tako
dokáže sosednim narodom pravico do ob-
stoja — dolžnosti nasproti svoji znanosti
in umetnosti. Podpiranje znanstvenih pri-
zadevanj je najplemenitejša sebičnost vsa-
kega naroda, ki vidi v višji kulturi svojo
legitimacijo pred svetom in ki hoče z njo
doprinesiti svoj polnovredni delež občin
kulturnim prizadevanjem človeštva.

S tega vidika pozdravljamo danes prvo
akcijo Prirodoslovnega društva v Ljub-
ljani, da opozori s predavanji nase, na svoj
namen in na svoje delo tudi širše sloje na-
šega naroda. Prirodoslovno društvo zdru-
žuje v svojih vrstah večje število naših
znanstvenikov, ki teoretično ali praktično
goje vse vede, katerih namen je raziska-
vanje in proučevanje prirode in človeka v
nji. Mnogi mislijo, da so prirodoslovna
prizadevanja nekaka šolska, kabinetna, la-
boratorijska zadeva, ki se širšega sveta ne
tiče. To poimovanje je zmotno. Raziska-
vanje in proučevanje prirode je izrazito
narodno delo in zasluži vso moralno in
gimotno podporo javnosti.

V Ljubljani smo dobili že l. 1893. družbo
»Academia operosorum«, ki si je celo tedaj
zastavljala prirodoslovne naloge. L. 1897.
se je ustanovila »Družba poljedelstva in
koristnih umetnosti na Kranjskem«, ki je
imela podobne namene. Hacquet in Sco-
polia sta dve imeni, ki krepko označujeta
tradicijo prirodoslovnih raziskavanj na na-
ših tleh. Baron Žiga Zois je združeval
osebnost preporoditelja z razgledanostjo
prirodoslovca. V 19. stoletju smo imeli celo
vrsto domačih prirodoslovcev: ime sloven-
skega Brehma Fr. Erjavca je še danes do-
volj svetlo. Prirodoslovne vede so se raz-
vijale pri nas vzporedno z zgodovino, fi-
lologijo itd. in niso bile nič manj pomembne
za naš celotni narodni razvoj, čeprav niso
v toliki meri stale v ospredju popularnega
zanimanja.

Ze nekaj let imamo samostojno »Priro-
doslovno društvo«, ustanovljeno na osnovi
znanstvenih meril in prizadevanj. Ustano-
vitev tega središča naših prirodoslovnih
raziskovanj pomeni datum v zgodovini slo-
venskega prirodoslovja. Nihče ne more za-
nikati ogromnega pomena prirodnih ved
za celoten ustroj sodobne civilizacije in za
dalekosejne prevrate v miselnosti omika-
nih narodov. Kakorkoli bi bilo napačno,
če bi postavili v nasprotje duhovne in pri-
rodne vede in ne videli v sintezi vseh spo-
znanih smotra celotnega kulturnega raz-
voja. moramo vendar reči, da nam večji
priliv prirodoslovnih spoznanj ne more
kulturno škodovati, marveč samo koristiti.

Z druge strani potrebujemo Slovenci
in Jugoslovenci sodelovanje prirodnih ved pri
izboljšanju prirodnih pogojev našega ži-
vljenja. Ne mislimo samo racionalizacijo
delovnih metod vpliva bioloških razisko-
vanj na probleme ljudskega zdravja in
drugih podobnih vprašanj. Mislimo zlasti
na agronomične probleme naših pasivnih

FRANCIJI GROZI VLADNA KRIZA

Zaradi velikopotezne ofenzive proti franku in socialnih neredov je položaj Chautempsove vlade zelo ogrožen

Pariz, 13. jan. br. Z velikim razburje-
njem pričakuje vsa francoska politična
javnost razvoj dogodkov, ki so se včeraj
prvič pokazali na borzi, kjer je začel tečaj
franka napram tujim devizam rapidno pa-
dati. Nekateri inozemski papirji so po-
skočili za sto odstotkov. Finančno mini-
strstvo je moralo na vse strani nujno in-
tervenirati in je izčrpalo skoraj vso zalo-
go tujih deviz tako zvanega valutnega
fonda, ki služi za krepitev tečaja franco-
skega franka.

Finančni minister Bonnet je imel snodi
dolgo konferenco z min. predsednikom
Chautempsom, kateremu je obrazložil do-
godke na borzi in domnevne vzroke. Po
prepričanju finančnega ministra gre za
velikopotezno ofenzivo proti franku. Po-
litični nasprotniki sedanjega režima sku-
šajo s pomočjo inozemstva izpodkopati te-
čaj franka in s tem vse dosedanje delo
vlade, da bi jo prisilili k odstopu. Finančni
minister je predsedniku vlade obenem ob-
razil, da bi jo prisilili k odstopu. Finančni
minister je predsedniku vlade obenem ob-
razil, da bi jo prisilili k odstopu. Finančni
minister je predsedniku vlade obenem ob-
razil, da bi jo prisilili k odstopu.

gotovitev socialnega premirja, bi bil pri-
silen podati ostavko. Konferenci sta po-
zneje prisostvovala tudi podpredsednik vla-
de Leon Blum in notranji minister Por-
moy. Premotili so celokupni notranji po-
litični položaj.

Za dopoldne je min. predsednik Chau-
temps, ki se je popolnoma solidariziral s
finančnim ministrom, sklical izredno sejo
vlade, ki je trajala nad štiri ure. Na seji
je najprej finančni minister Bonnet po-
ročal o finančnem položaju države, naka-
je min. predsednik podal pregled celotne
situacije. Po obširni debati, v kateri je
prišlo do zelo burnih nastopov med zago-
vorniki radikalnih ukrepov in zmernejšo
strujo, je bil sprejet sklep, naj vlada takoj
ukrene vse, da prepreči napad na frank.
Uradni komunikacije naglašajo, da sta
predsednik vlade in finančni minister in-
formirala člane ministrskega sveta o po-
litičnem in finančnem položaju ter o od-
mevu na mednarodnem deviznem trgu.
Ministrski svet je soglasno sklenil, dok-
umentirati čvrsto voljo vlade, za obrambo
franka in socialnega reda in miru. Obem
je bilo sklenjeno, da bo ministrski
predsednik na nocojšnji seji poslanske
zbornice pojasnil položaj ter pozval vse
francoski narod, naj podpre vlado pri pri-

zadevanju za ohranjanje notranjega, politi-
čnega in socialnega reda in miru ter neob-
hodno potrebnega ravnotežja v državnih
financah. Kakor zatrjujejo v vladnih kro-
gih, bo ministrski predsednik zlasti po-
udaril, da ni nobenih tehničnih razlogov za
nezaupanje v frank ter da gre zgolj za
spekulacijo s političnim ozadjem.

Za sejo poslanske zbornice vlada spričo
takih okoliščin izredno zanimanje. Raču-
najo, da se bo po izjavi predsednika vla-
de razvila debata, ki jo bo opozicija iz-
koristila za generalno atako na režim ljud-
ske fronte.

Pariški listi presojaajo precej skeptično
položaj in razpravljajo resno o možnosti
vladne krize. Nekateri desničarski listi že
poročajo, da bo bodočo vlado sestavili zna-
ni radikalni voditelji Sarraut, ki bi obno-
vil vlado ljudske fronte, a jo razširil proti
zmernemu centru, dočim bi izločil
skrajne levčarje.

Glede nameranih ukrepov vlade za
zaščito franka so zvečer zatrjevali, da bo
začasno ustavljeno notranje na borzah.

Chautempsove izjave v parlamentu

Pariz, 13. jan. g. Poslanska zbornica se
je sestala ob 17.10. Predsednik Herriot

De Valera pojde v London

V ponedeljek se bo sestala konferenca irskih in angle- ških državnikov za ureditev spornih gospodarskih zadev

London, 13. jan. a. Minister za domini-
one je objavil snodi poročilo, da se bo De
Valera s člani svoje vlade v ponedeljek
17. t. m. popoldne sestel s predsednikom
angleške vlade Chamberlainom, s katerim
bo razpravjal o vseh vprašanjih, ki se ti-
čejo razmerja med Irsko in Veliko Britani-
jo. Po konferenci 14. in 15. oktobra 1932,
ki se je končala z neuspehom, bo to prvi
nov zelo važen sestanek irskih in angle-
ških državnikov. Prvi sestanek se je končal,
z neuspehom zlasti zaradi anutet za hipo-
teke. Irska je tedaj nehala plačevati te
anuitete, naka je Velika Britanija uvedla
na irsko izvozno blago zelo visoke carine,
isto pa je storila tudi Irska za britanski
izvoz. Vprašanje je ali bo prišel De Va-
lera v London sedaj z zahtevami, ki jih Ve-
lika Britanija ne bo mogla sprejeti, ali pa

bo stavil predloge za modus vivendi z Ve-
liko Britanijo.

Konservativni, liberalni in delavski tisk
označuje napovedano konferenco kot ble-
steč korak De Valere, ki pomeni obenem
konec gospodarske vojne med obema de-
želama. »Daily Telegraph« naglašajo, da mi-
slijo De Valera opustiti politiko presenečenj
in prijateljsko urediti stare prepire. De Va-
lera je lahko prepričan, da bo tudi Veli-
ka Britanija pozabila na preteklost.

De Valera je izjavil zastopniku »Press
Association«, da tvori glavno osnovo teh
pogajanj vprašanje razdelitve Irske,
obrambo in finančno vprašanje. Pobudo
za pogajanje je dal De Valera sam, po-
gajanja sama pa ne bodo v nobeni zvezi
s kakšno izjavo angleške vlade o novi ir-
ski ustavi.

Kitajska se ne bo uklonila

Kitajski generali in politiki odklanjajo japonske pogoje za sporazum

London, 13. jan. o. V nasprotju s služ-
benimi objavami japonskih listov poroča
»Daily Telegraph«, da bo jutri ali naj-
kasneje v soboto objavljena deklaracija,
v kateri naj bi bili našti vsi sklepi zad-
nje cesarske konference. List beleži mne-
nje nevtralnih opazovalcev v Tokiju, ki
pravijo, da so na cesarski konferenci
sklenili priznati novo kitajsko vlado v
Pekingju za edino legalno vlado na Kitaj-
skem, odklopiti japonskega poslanika iz
Sanghaja in imenovati novega japonske-
ga poslanika v Pekingju. Ti sklepi pa so
pogoj in bodo realizirani šele, ko bo pro-
padel poslednji japonski poizkus, da bi se
Čangkajšek pridobil za mirno ureditev
kitajsko-japonskih nasprotstev v smislu
najnovejših japonskih zahtev, ki so še
bolj popustljive, nego one, ki so bile
Čangkajšku predložene po posredovanju
nemškega poslanika v Hankovu. Pri tem
opozarjajo omenjeni krogi, da je japonska
vlada sedaj zahtevala tudi ostavko mar-
šala Čangkajškega, češ, da bi se drugače
sploh ne mogla sporazumeti z nacionalno
kitajsko vlado. Potemtakem je Japonska
pustila vendarle še odprta vrata za mo-
rebiten sporazum s Kitajsko.

Po vesteh iz Hankova so kitajski ge-
nerali in politiki na svoji zadnji konferenci

sklenili odkloniti sleherne japonske po-
nudbe za sporazum, če se Japonska ne
odloči za obnovitev statuta quo in umak-
ne vse svoje vojaške sile iz kitajskih de-
žel. V Hankovu so tudi računali s tem, da
bo Japonska odklopila svojega poslanika
iz Sanghaja, zanesel pa so se upravi-
čeno predvsem na to, da jim Japonci
kljub vsemu ne bodo napovedali vojne,
ker bi v tem primeru morali računati z
resnim sporom tudi z drugimi silami.

Napad na otok Hajnan

Sanghaj, 13. jan. AA. Kitajski poročajo,
da je več japonskih letal obstrlejevalo
Hoihov, važno luko na otoku Hajnanu. Dve
japonski vojni ladji sta ves čas bombard-
iranja krizarili pred luko. Pri napadu je
ena bomba zažgala poslopje, kjer je bilo
stanovanje ravnatelja družbe Standard Oil.
Tudi osem drugih hiš so bombe razdejale.

Požar v japonskem generalnem inspektoratu

Tokio, 13. jan. AA. Snodi je izbruhnil
strašen požar v poslopih, kjer je nastan-
jeno generalno nadzorstvo japonske vojs-
ke. Požar je bil tako močan, da je v ne-
kakih minutah vse zgorelo do temeljev, ven-
dar pa so rešili večino najvažnejših doku-
mentov. Kako je ogenj nastal, še ni zna-
no.

Italijanska politična delegacija v Tokiju

Tokio, 13. jan. AA. Italijanski poslanik
je obvestil zunanjega ministra Hiroto, da
bo v Tokiju kmalu prišla italijanska go-
spodarska in politična delegacija.

Gospodarski svet Male antante

Bukarešta, 13. jan. v. Sredi februarja
se sestane v Bukarešti gospodarski svet
Male antante. Na njem bodo obravnavali
gospodarske probleme, ki se tičejo vseh
treh državah, podrobno pa bodo razpravl-
jali o poglobitvi medsebojnih trgovinskih
odnosov.

Beck v Berlinu

Berlin, 13. jan. o. V Berlinu je davi pri-
spel poljski zunanji minister Beck. Na
postaji so ga sprejeli zastopniki zunanj-
ega ministrstva. Za dopoldne se je sestel
z nekaterimi nemškimi politikmi in tudi z
nemškim zunanjim ministrom Neurathom.
V Berlinu namerava ostati do jutri zve-
čer, naka bo odpotoval v Ženevo na za-
sedanje sveta Društva narodov.

Berlin v pričakovanju obiska dr. Stojadinovića

Dva ugledna nemška državnika in predsednik naše vlade o odnošajih med Nemčijo in Jugoslavijo

Berlin, 13. jan. AA. Skoro vsi nemški
dnevniški so včeraj in danes prinesli simpa-
tične življenjske in slike o dr. Stojadino-
viću ter dolge članke o Jugoslaviji.

Nemški poslanik Heeren

»Volk und Reich«, vodilni časopis sodob-
ne Nemčije, posveča celo številko obisku dr.
Stojadinovića. Nemški poslanik v Beogradu
Heeren piše v njem pod naslovom »Raz-
merje med Nemčijo in Jugoslavijo«. Po za-
sluzi modrega in daljnovidnega vodstva
svoje politike in gospodarstva, je položaj
Jugoslavije v južnovzhodni Evropi zadnja
lela doživljal čimdalje večji pomen. Jugoslaviji
se je posrečilo ustvariti dobro razmerje z
vsemi sosedmi in izpolniti, da je za vsem
Balkanu prodrla zunanja politika, ki za-
vestno odklanja vsako možnost izkoristitve
po tujih interesih. Jugoslavija je zadovolji-
vo premagala posledice agrarne krize in
spretno izkoristila vse možnosti plasmana
ter je danes na najboljši poti naglega vzpo-
na, ki ga ji obetata bogastvo njene zemlje
in delavnost njene prebivalstva. Ta polet
Jugoslavije se popolnoma ujema z interesi
Nemčije. Nemčije in Jugoslavije sta ne
razdružljiva, nasprotno, zveze med njima so
ozke, in Nemčija more samo želeči Jugosla-
viji, na katere trgu nastopa zdaj kot kupec,
zdaj kot prodajalec zmerom na prvem ma-
stu, in s katere narodom živi v čistem pri-
ateljstvu, v vseh pogledih samo najboljši.
Razmerje med Nemčijo in Jugoslavijo je v
popolnem skladu z okoliščinami političnega
in gospodarskega položaja. Temo sodelova-
nje za vseh področjih je v obojem intere-
su prav tako pa tudi popolno medsebojno
zaupanje, spoštovanje in prijateljstvo, ki sta
osnova tudi za bodočnost.

Zunanji minister Neurath

Nemški zunanji minister baron Neurath
je objavil pod naslovom »Nemško-jugoslo-
vanska mirovna politika«:

Blizajoči se obisk predsednika dr. Stoj-
adinovića me navdaja z iskrenim veseljem in
zadoščanjem. Spoznal sem dr. Stojadinovića
kot iskrenega prijatelja nemškega naroda
in odličnega boreca iz prvih vrst za mir. Zato
pričakujem v obisku jugoslovanskega dr-
žavnika ne samo udržitve dobrega razmerja
med Nemčijo in Jugoslavijo, ampak vidim v
tem tudi dogodek, ki bo velikega pomena za
blagor Evrope in v usodo obeh držav. Čeprav
je to prijateljstvo za oba naroda dragoceno,
je treba podpirati, da sta bila v evropski
vojni na dveh različnih frontah. Kljub temu
se mora reči, da Nemčija in Jugoslavija
nista brez smotrnega dela s svoje strani do-
bili tega položaja kot dar z neba. Najbrže so
ravno vojni doživljaji udrtili to razmerje.
Da je vojna doba pomnožila obojestransko
splošno medsebojno spoznavanje in pomaga-
la usvariti sedanje zveze, se imamo zahva-
liti odlični realistični politiki, ki je imela
pramagalni nasprotjevala takratne dobe. Med
tem ko se je izvrševalo to delo, se je pa
pokazalo, da med obema državama ne samo
ni nasprotij, ki bi mogla otežiti njuno
razmerje, temveč da celo v pozitivnem po-
tenu pripadajo skupnosti interesov. To je
zasluga obeh vlad, ki sta prišli do jasne-
ga spoznanja možnosti in nujnosti, da je tre-
ba v korist obeh narodov in v blagor Evro-
pe izbrati dane okoliščine in možnosti. Da-
našnje prijateljske zveze in vzpon gospodar-
skega razmerja med obema državama, so
nam dokaz o potrebi tega prijateljstva.
Kdor hoče biti pošten, mora občutiti popol-
no zadovoljstvo, da je realistična in nepri-
stranska politika mogla pripomoči k razči-
ščenju in ozdravitvi razmerja v najbolji ob-
stojljivosti in tolikokrat mučenem področju Ev-
rope. Če že gledamo stvari s tega vidika,
moramo priznati, da današnje razmerje med
Nemčijo in Jugoslavijo je priprava k onemu
širšemu prispevanju konsolidacije, ki se
danes lahko opazja v Srednji Evropi in ki
mu je sodelovanje med Nemčijo in Jugo-
slavijo dalo dragocene impulze. Ne smemo

je otvoril sejo z daljšim govorom, v kate-
rem je pozval poslance, naj čuvajo svo-
bodo in republikansko demokracijo ter se
ne dajo zavesti od spekulacij, ki so zo-
pet nastavili svoj nož, da bi zadali republi-
kanskemu režimu ljudske fronte smrtni
udarec.

Ob veliki napetosti zbornice je nato
povzel besedo predsednik vlade Chautemps,
ki je v obširnem govoru orisal politični in
finančni položaj države ter se podrobno
bavil z dosedanjimi uspehi vlade na gospo-
darskem, finančnem in socialnem polju.
Opisal je prizadevanje vlade za doseg
socialnega premirja ter pozval tako de-
lavce kakor delodajalce, naj vlado v tem
prizadevanju podpre. Eni in drugi imajo
svoje pravice, ki jih je vlada trdno odlo-
čena braniti in ščititi, imajo pa tudi dol-
žnosti do naroda in države, ki jih ne sme-
jo nikdar pozabiti. Dočim so državne fi-
nance v popolnem redu, državna blagajna
likvidna in državni proračun uravnotežen,
pa so se zadnje dni pojavili na borzah do-
godki, ki kažejo, da skušajo temni ele-
menti izpodkopati francoski frank in po-
gnati državo v novo finančno zmedo, ki bi
mogla roditi nedogledne posledice na
gospodarskem, političnem in socialnem po-
lju. Vlada je čvrsto odločena zatreti to spe-
kulacijo in poziva ves francoski narod, da
jo podpre. Ni nobenega stvarnega vzroka
za nezaupanje v frank. Vlada odklanja de-
vizno kontrolo in veruje, da bosta zmogla
državljanstva zavest in zdrav razum Fran-
cozov.

Zbornica je z velikim odobravanjem pri-
trdila predsedniku vlade.

pa ostati samo pri tem, da se ohranijo naš
sedanji prijateljski odnosi, temveč je treba
z usvarjalno silo in odločnostjo širiti krog
dobrega razmerja povsod, kjer bodo interesi
narodov to zahtevali. To je po moji sodbi
geslo, ki mu je zajamčena bodočnost. To
geslo je rodilo srečne pogoje za razvoj raz-
merja med Nemčijo in Jugoslavijo in omo-
gočilo stanje, ki temelji na čvrstih in na-
ravnih temeljih skupnih interesov. Obisk
predsednika jugoslovanske vlade dr. Stoj-
adinovića daje priložnost za poudarek oboje
volje do dela in miru. Udržitve razmerja
med Nemčijo in Jugoslavijo bo nov dokaz
našega vzajemnega aktivnega prizadevanja
za splošni mir.

Predsednik vlade dr. Stojadinović

V članku pod naslovom »Jugoslavija in
Nemčija« razvija predsednik vlade dr.
Stojadinović tele misli:

Ze neposredno po vojni so se začeli od-
nosi med nemškim in jugoslovanskim na-
rodom hitro normalizirati. Gospodarska
vzajemnost, ki predstavlja danes odličien
činitelj na obeh straneh, se je takoj po
vojni začela kar najlepše razvijati. Jugo-
slavija je pretežno agrarna država, Nem-
čija industrijska, in tako se kar najlepše
izpolnjujeta v svojih gospodarskih po-
trebah. Zato se je trgovinski promet med
obema državama zadnja leta razvijal v
okviru trgovinske pogodbe iz leta 1934 in
je dosegel ogromen razvoj. Stalo se za-
vedamo okoliščine, da igra Nemčija v Po-
donjavju odločilno vlogo in da ni možna
nobena ureditev tako imenovanega po-
donjavskega problema brez nemškega so-
delovanja. Priznati moramo, da je nemška
politika tudi sama zmerom kazala popo-
lno razumevanje za potrebe in koristi Ju-
goslavije. Tudi je znala v popolnem ob-
segu ceniti neodvisnost naše zunanje po-
litike, ki jo moramo zmerom voditi samo
v skladu z našo lastno koristjo. Na tej
podlagi se je razvijalo razmerje med Ju-
goslavijo in Nemčijo tudi na političnem
polju, zmerom prijateljsko, in nikoli ne
skaljeno. To je potrdil tudi obisk nemške-
ga zunanjega ministra v Beogradu leta
1937. V svojih razgovorih z Neurathom
sem mogel ugotoviti, da se ujemajo naša
naziranja na političnem področju v korist
mirnega in prijateljskega vzajemnega de-
la med našima državama. Naši razgovori
so nas udrtili v želji in v prizadevanju, da
služimo splošnemu miru s poglobitvijo
vzajemnih odnosov. Prepričan sem, da bo
tudi moj obisk v Berlinu rodil to soglasje.
Posebno se veselim, da bom na tem ob-
isku lahko stopil v stike z vsemi vodilni-
mi možmi nove Nemčije, predvsem z nje-
nim fihrerjem. Zgodovinsko delo, ki ga
je vodja in državni kancier izvršil z du-
hovno preporoditvijo Nemčije, je deležno
tudi pri nas občudovanja in priznanja.
Prežeti smo s prepričanjem, da v današ-
nji dobi socialnega dogajanja notranja
urejenost bolj kakor karkoli drugo pri-
speva k splošnemu miru.

Odhod dr. Stojadinovića v Berlin

Beograd, 13. jan. AA. Ker je odpotoval
predsednik vlade in zunanji minister dr.
Milan Stojadinović nocoj v tujino, ga bo
na podlagi ukaza od 14. t. m. dalje za-
stopal notranji minister dr. Anton Ko-
rošec.

Ruski poslanik zapušča Bukarešto

Bukarešta, 13. jan. AA. Ruski poslanik
Ostrovskij je prošil za odpoklic, ker mi-
slil, da je njegova navzočnost v Bukarešti
v sedanjih političnih razmerah odveč.

Naši kraji in ljudje

Visok proračun mesta Maribora Nad 60 milijonov za številne potrebe

Maribor, 13. januarja. Predlog novega proračuna mesta Maribora za 1938/39, ki je bil danes izgotovljen, predvideva 60.135.100 din dohodkov in prav toliko izdatkov, to je za 2.921.930 din več kakor lani. Proračun mestnega zaklada, regulacijskega sklada in zaklada ustanov izkazuje 26.394.430 din, proračun mestnih podjetij, o katerem smo že poročali, 33.740.670 din, skupno torej 60.135.100 din. Izdatki mestnega zaklada: posebni izdatki 7.368.840 (lani 6.406.250), izdatki splošne mestne uprave 2.366.720 (za 923.415 več kakor lani), ceste, ulice in trgi 1.290.910 din, čiščenje mesta 676.260, odpadki 221.750, regulacijski sklad 250.000, zdravstvo dva milijona 324.100, gasilstvo 140.000, socialno skrbstvo 4.291.770 (za 1.276.380 kakor lani) šolstvo 1.615.340 (234.790 več), znanost in prosveta 273.280, pospeševanje obrti 200.000, proračun rezerv 200.000.

Za kritje izdatkov, ki znašajo 60.135.100 din, se bo pobirala mestna določila na neposredne davke v višini 40%, kar znaša v

smislu proračuna 3.195.420 din. Razen tega se uvajata dve novi davščini, in sicer posebne socialne določila na neposredne davke v višini 10%, na zemljarino, zgradarino in pridobnino, razen tega pa še davek na rentnino in uslužbenški davek na državne in samoupravne davke. Nova davščina bo vrgla okoli 800.000 din. Od raznih drugih davščin predvidevajo za vino 2 milijona, na pivo 300.000, od trošarine na žganje 100.000, od gostastine 4 milijone, kanalščina 2 milijona, vodarina 2.150.000, uvoznina 1.700.000, uvoznina na koks 300.000, veselečni davek 200.000, pasji davek 70.000, davki na prirastkarino 300.000, tržnina 450.000, tohtnina 700.000 din. Druge nove davščine predstavljajo takse na bivanje, tujece, in sicer v smislu uredbe za pospeševanje tujeskega prometa, ki bodo vrgle 150.000 din. Regulacijski sklad v novem proračunu znaša 668.000 din dohodkov in ravno toliko izdatkov in je za 198.000 din večji kakor lani.

Denarja za ceste v ptujskem srezu! Doslej ni bilo pravih kreditov za obnavljanje

Ptuj, 13. januarja. Ptujski sreski cestni odbor je te dni razpravljal o predlogu proračuna za leto 1938/39. Načelnik cestnega odbora dr. Remec je obrazložil posamezne postavke proračuna, posebej pa je poudaril, da je novi proračun znatno večji od dosedanjih. Vzrok je v tem, ker v dosedanjih proračunih ni bil predviden zadostni kredit za uspešno vzdrževanje cest. Razen tega je sreski cestni odbor prevzel večje število občinskih cest v svojo upravo. Proračun znaša 2.823.450 din in je bil soglasno sprejet.

K celotnemu proračunu prispeva banska uprava 1.607.783 din, železniska uprava 17.233 din, iz sredstev cestnega zaklada bo dodano 137.739 din. Primanjkljaj znaša 862.695 din. To je mnogo in ga bo treba kriti z 22 odstotno cestno določilo na vse določilom podvržene postavke državnega davka in to od davčnega predpisa za ptuj-

ski in ormoški okraj, ki predpisuje tri milijone 921.345 din.

Cestni odbor je sklenil, da se uvrstita občinski cesti Mostje-Hlaponce ter od Sv. Bolfenka do Trnovske vasi med subvencionirane ceste od prihodnjega proračunskega leta dalje. Občinam Sv. Urban, Velika Nedelja in Sv. Marijeta se razdeli skupno 10.957 din za vzdrževanje občinskih cest in mostov. Oddalo se je tudi razno delo in sicer popravilo mostu čez Dravo pri Borlu, zgradba železobetonskih prepasov na bahnovskih cestah od Slovenske Bistrice do Hajdine ter obnova lesenega mostu čez Dravinjo, vse skupaj v znesku 84.000 din. Delo ptujkega sreskega cestnega odbora je precej obširno. Težavno je pa zato, ker vedno manjkajo zadostni krediti. Posledice so se opazile v zadnjih letih na raznih cestah. Upajamo, da se bo stanje vsaj v tekočem proračunskem letu zboljšalo.

Za propagando lepote okrog Bohorja je bila v Rajhenburgu ustanovljena podružnica SPD

Rajhenburg, 13. januarja. Rajhenburg s svojim travnatim samostanom in znamenito baziliko je ena izmed najznamenitejših postojank na našem Dolnem Posavju. Trg sam ne premore bogve kakšnih drugih posebnosti kakor omenjeni dve, je pa začen kot izhodišče v silno zanimivo, prostrano okolico. Takoj nad trgovcem se nasproti ponosnemu gradu, trapištovskemu samostanu, bohoti ponosni Sv. Mohor, ki se razgleduje daleč naokrog po Posavju. Po njegovem južnem pobočju se razprostirajo sremške gorice, ki leto za leto rodijo slovito kapljico, najboljšo vse tja do Bizeljskega. Onkraj bazilike vodi cesta po prijazni dolini, potem se razcepi, se vzpne v klanc proti Podsredi in Kozjemu, na levo roko pa vodi proti Senovemu, kjer vas preseneti rudniške naprave pod privlačnim zajetnim hribom Sv. Jošta. Široko se na levi razteza košati Bohor, ponekod gost in zarasel, da nudi še pravo sliko pragozda. Z Bohorskih vrhov se lahko poleti razgledate neizmerno daleč naokrog, ozračje tam gori je čisto, prepojeno z vonjem starih smrek in prostranih senožeti. Kakor

je od zgodnje pomladi do jeseni na Bohorju pravi raj za vse, ki si želijo okrepiti v najčistejšem ozračju in mirnega uživanja ob širokih razgledih, tako lahko Bohor s številnimi svojimi obronki in z ostalim sosednjim gričevjem nudi pozimi smučarju mnogo ugodnih izletov.

Ne moremo reči, da bi bili ti kraji v turističnem pogledu popolnoma zapušteni in od sveta pozabljeni ali nepoznani. Zagrebčani radi hodijo semkaj. Toda največ se v te kraje vendarle prikažejo lovci ali pa romarji, ki jih privedejo pota čez hribe. Zdaj so se vendar znašli možje iz vseh stanov in slojev, ki hočejo poskrbeti za večji sloves in obisk prostranega rajhenburškega okoliša. Po enoletnem prizadevanju je bila pravkar ustanovljena podružnica SPD za Dolnje Posavje. V Rajhenburgu je bil lani osnovan pripravljalni odbor za ustanovitev te podružnice. A čeprav je bilo nad 100 prijavljenih članov, vendar ni prišlo do ustanovnega običnega zbora. Zato je pripravljalni odbor pristopil z vsemi prijavljenimi člani k podružnici SPD v Kozjem, nakar smo sedež podružnice prenesli v Rajhenburg. 9. t. m. je bil v Rajhenburgu občni zbor in je dobila organizacija novo ime: »Podružnica SPD Bohor v Rajhenburgu«. Kot delegat osrednjega društva SPD Ljubljane se je običnega zbora udeležil g. dr. Hraovec iz Celja. Z lepim govorom je vse navzočim navdušil za SPD. V odbor so bili izvoljeni predstavniki najrazličnejših stanov, med drugimi za načelnika inž. arh. Bernard Zmuderl iz Rajhenburga, za podnačelnika dr. Mile Jenko, notar iz Kozjeva, za tajnika Viktor Zemljak, za blagajnika trgovec Miško Zmavec in za gospodarja rudniških uslužbenec Martin Vidmar. Podružnica ima propagandni, gradbeni in reševalni odsek. Gradbenemu odseku

pritiče naloga, da takoj začne s pripravami za postavitve planinskega doma na Bohorju. Le tako bomo privabili čimveč izletnikov v naše kraje. Propagandni odsek pa se bo potrudil za smotno reklamo po določenem načrtu. Na novo poživljeni podružnici želimo vsi obilo uspeha, vse vas drage čitatelje pa vabimo, da obiščete naše kraje. Pritrdili nam boste, da je to mnogo, mnogo lepote in zanimivosti.

Stoletnica Janeza Hausenbihlerja

Zalec, 13. januarja. Danes je minilo 100 let, odkar se je v Zalcu rodil eden naših zaslužnih narodnih gospodarjev in politikov, Janez Hausenbihler. Mlaajšemu rodu je njegovo ime že malo znano, kakor pač na žalost sloves narodno gospodarskega in političnega dela ne seže daleč v pozna pokolenja. Janez Hausenbihler zasluži, da ob 100-letnici osvežimo spomin nanj in na njegovo delo.

Nobenih visokih šol ni imel, poleg osnovne je samo okrožno glavno šolo dovršil v Celju, potem pa se je izučil medicarske obrti. S 17. letom se je podal po svetu in se je 4 leta strokovnjaško izobraževal. Po očetovi smrti se je vrnil domov in je poleg medicarstva začel z gostilno, ki je postala ognjišče narodnega življenja v prebujajoči se Savinjski dolini. V lastni hiši je na svoje stroške vzdrževal prvo italijansko Savinjske doline, kjer so bili na razpolago do malega vsi slovenski časniki. Po njegovi zaslugi se je vršil 6. septembra 1868 v Zalcu drugi slovenski tabor Hausenbihler je bil med prvimi hmeljarji v Savinjski dolini in je o tem poučeval tudi rojake. Sam je napisal »Navod o hmeljarstvu« ter je preskrbel savinjskemu hmelju dobrih kupcev. Trudil se je za povzdigo živoreje, posebno konj, ustvaril je Dirkaško društvo, nadalje je skrbel za vrbovanje in plestarstvo. Sam vzoren gospodar je osnoval dobro uspevajočo Savinjsko posojilnico, nadalje prostovoljno gasilno društvo, deloval je pri uravnavi Savinje in je kot župan pripomogel žalskemu trgu do najlepšega razvoja, da je še danes na glasu enega naših najnaprednejših krajev.

Smrt na ledu

Maribor, 13. januarja. Nenavadna nesreča se je pripetila v Gravi pri Križevcih in zahtevala mlado človeško življenje. Tamkaj so si namreč napravili kmetijski fantje neke vrste vrtljak na ledu. Uredili so ga tako, da so zabili v led velik kol in nanj privezali sani, na katerih so se potem z vso silo v krogu poginjali preko poledenelih tal. Pri tem so se nekateri vozili, drugi pa so pridno poginjali.

V tem splošnem veselju je hotel 24-letni sin posestnika Alojzij Marinič iz Grlave iz sredine prostora proti periferiji. Nesrečno naključje pa je hotelo, da se je zapletel med vrvi, na katerih so bile pritrjene sani. Priletel je na ledena tla s toliko silo, da je oblezel ves krvav in nezavesten. Zaman so bila prizadevanja preplašenih tovarišev, da bi ga z umetnim dihanjem obudili k življenju. Alojzij Marinič je kmalu zatem podlegel poškodbam in so ga po komisjskem ogledu odpremili v mrtvašnico. Tragična smrt mladega fanta je zbudila toplotno sočustvovanje vseh, ki so ga poznali.

Na dnu jezera pri Planini

Planina, 13. januarja. Ko je letos nastopilo jesensko deževje, se je prostrana kotanja pri Planini spet spremenila v jezero, večje od Cerkljskega. Splet so imeli izletniki in popotniki z avtomobili, vozilci se so od mima po cesti v Italijo ali iz nje, priliko opazovati nenavadno slikovitost pokrajine in življenje na jezercu, po katerem so se premikali čolnarji, vzdržujoči promet med bližnjimi vasi. Ko pa je nastopil nenavaden mraz, ki je bil v teh krajih še posebno občuten, je jezero popolnoma zamrznilo. A zdaj, ko je spet nastopila odjuga, se je tudi ledeni oklep planinskega jezera hitro omajal. Zdaj je popolnoma pojasnjena nesreča, ki jo je

Oglaš je registriran pod S. št. 441 od 24. I. 1938.

žal tudi letos zahtevalo planinsko jezero. France Ziherl iz Jukovice se je namenil, da v novem letu odpotuje v Francijo. Imel je v glavnem že vse papirje v redu, zato se je vesel podal z dvema svojima tovarišema v Planino na odhodnico. Privoščili so si pijačo, ponoči pa so se vračali proti domu. Ko so prišli do jezera so si hoteli prihraniti ovinek in so se odločili, da ubežejo pot kar naravnost po zamrzlem jezeru. Ko so prišli kakih 100 korakov daleč po ledu, je bilo še vse v redu. Naenkrat pa se je hotel razgrizniti Ziherl nekoliko postaviti, zaukal je in se pognal, da se zadrsa po ledeni gladini. Bliskovito je bil kakih 30 m daleč od svojih dveh tovarišev, tedaj pa je zakričal na pomoč in že izginil pod led. Tovariši, zgrožena od njegovega krika, sta mu hotela priskočiti na pomoč. Toda kaj sta mogla storiti! Noč je bila precej temna, obenem se je tudi nji-

ma že začel led udirati. Povrh sta imela še kolese s seboj. Z njimi sta se komaj otela iz vode, katera jima je že segala do prsi.

Vsa premočena in premražena, še posebno pa od nesreče svojega tovariša prevzeta sta se vrnila v Planino, kjer sta obvestila orožnike. Takoj so se podali na kraj nesreče, toda ponoči se ni dalo nič ukreniti. Šele naslednji dan jim je uspelo s pomočjo čolnarjev in drugih reševalcev najti France Ziherla pod ledom, v vodi, globoki več ko 2 metra. Ležal je na hrbtu. Previdno so ga spravili izpod ledu in ga prepeljali v planinsko mrtvašnico. Enako nesrečna smrt je pred 16 leti zadela njegovega očeta, ki je tudi postal žrtev jezera. Ljudstvo tod splošno govori, da jezero vsako leto ne usahne prej, preden ne pogoltni vsaj dveh do treh človeških žrtev, nalik nekdanjim pravljicnim zmajem.

Dobrepoljska dolina si bo opomogla Po hudih udarcih usode nastopajo boljši časi

Videm-Dobrepolje, 13. januarja. V lanskem poletju je bila naša prostrana dolina zelo prizadeta od strašne toče. Domala ves poljski pridelek je bil uničen in na poslopih je napravila debela toča ogromno škodo. Za pomoč od toče prizadetih se je sestavil odbor pod predsedstvom našega škrbnega župana g. Strmaka Jožeta. Temu odboru se je posrečilo izposlovati na osebno intervencijo, pri raznih ministrstvih v Beogradu in banski upravi v Ljubljani denarno podporo in proste vozovnice za koruzo. Od dobrosrčnih ljudi se je dobila tudi večja količina raznega potrebnega živeža. V poslednjem času je prispela za darovani denar večja količina koruze, ki je bila razdeljena najsiromašnejšim občanom po 50 par za kg. Ako bi se ne posrečilo dobiti podpore za naše bedno prebivalstvo, bi morali dve tretjine tukajšnjih ljudi v pravem pomenu besede stradati. Vsem dobrotnikom izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Blagodejni vplivi prijateljske pogodbe z Italijo se kažejo že tudi pri nas. V zadnjem času stalno vozijo iz naše doline, Strug in Suhe krajine večje količine bukovih drv, železnih prago, kreljev in obeljenih smrekovih okroglic. Ta les po večini izvažajo v Italijo. Vsak dan se naloži na postaji v Dobrepolju po več vagonov lesa. Zlasti ko je pritiskal najhujši mraz, ki je dosegel pri postaji v Dobrepolju kar 24 stopinj Celzija pod ničlo so vozniki vozili na saneh velikanske skladownice drv na postajo. Tako prihaja tukajšnje prebivalstvo do skromnega zaslužka, ker nima nikakega drugega vira dohodkov.

Naši odločujoči činitelji se zavzemajo tudi za olepšavo in napredek našega kraja.

Ta si je pa slabo izmislil...

Vače, 13. januarja. V okolici Vače se razprostirajo lepi gozdovi, kamor zahajajo lovci, še rajši pa divji lovci, katerih je v naši okolici tudi precej. Tako se je po prepovedanem lovišču izprehajal v torek, 11. t. m. popoldne dvaindvajsetletni France iz Borja, občina Mlinše s svojo lovsko puško. Ker ga je tam videlo več ljudi, se je zato zbal, da ga ne bi kdo zaradi tega njegovega izprehoda prijavil oblastim, je fingiral na se napad. Proti večeru je pritekel ves upehan na Vače ter v eni sapi dopovedoval orožnikom, da je bil na pašpoti od žabe do Vače v gozdu od dveh nezancev napaden, od katerih da mu je eden iztrgal iz rok lovsko puško, ter da ga je pri tem tudi z nožem ranil na roki, drugi pa da ga je udaril s palico po hrbtu. Ko pa je nato zbežal proti Vačam, pa da je izgubil svoj klobuk.

Orožniki so si dobro ogledali njegovo okrvavljeno roko, ki ni bila videti ranjena z nožem. Pa tudi v svojih ponovnih izjavah se je fantu začelo zatikati.

Orožniki so odpejali »napadenca« na kraj napada, kjer so v bližnjem grmu res našli njegov klobuk. Lega klobuka pa ni bila taka, kakor bi ga moglo bežecemu »napadencu« vrgla veja raz glavo, temveč se je v smegu določno poznala sled njegovih čevljev, ki je izpricala, da je klobuk tja spravil sam, kakor je seveda skril na kak način tudi puško, o kateri pa noče izdati, kam jo je dal.

Mladega divjega lovca so torej orožniki kaj hitro razkrinkali. Seveda pa vztraja namišljeni »napadenec« vključno dokazanim protislovjem naprej pri svojih izjavah. Seveda je fingiral napad na sebe v bojarni radi kazni za neopravičeno lovljenje, ki mu v kljub temu ne bo odšla, temveč bo kaznovan tudi zaradi varanja oblasti z izmišljenimi izpovednimi. Pokoril se bo pri sreskem sodišču v Liti, kamor je bil že odgnan z orožniško patruljo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Jakob Rojic je odšel

Škofja Loka, 13. januarja. Škofja Loka je izgubila vzornega narodnega učitelja Jakoba Rojica, ki se je zaplaval v razvoju loškega šolstva na najvidnejšem mestu. Pa tudi povsod drugod je delal. Pri Matevtovih, kakor se hiši pravi po doma-

če v Cerknem, so Jakobu lepo potekala detska leta, dokler se ni začel šolati v Goričici na nižji gimnaziji in potem na učiteljski šoli v Kopru. Ko je šlo vse lepo po sreči, je začel službovati v Povirju, na Barci, v Koprivi, nad 15 let je bil pa v Gradcu, kjer si je tudi izbral svojo zvesto družico gospo Pavlo Slednjik sta bivala v Dornbergu, od koder je po smrti svoje soproge prišel v Jugoslavijo. Najprej je učil mladino gorske šole, potem pa je bil upravitelj loške deške šole vse do upokojitve. V Jakobu Rojicu smo spoznali izvrstnega, uspešnega vzgojitelja, ki je izkušnje na nešteti praktičnih tečajih presajal v našo šolo. Na Primorskem je bil tajnik Zveze učiteljskih društev, v Jugoslaviji je potem marsikdo pokazal svoje organizatorske sposobnosti. Pri zidavi nove šole v Škofji Loki je Rojic žrtvoval ure in ure, da se je vse zgodilo tako, kakor je bilo treba. Delaven v vseh narodnih in kulturnih društvih, sadjar, pevec, Sokol, vedno zaveden naprednjak — v vsem se je zrcalil njegov lep značaj. Ko odhaja, želimo nešteti prijatelji in sodelavci, da bi mu bilo usojenih še mnogo let ob strani hčerke Sonje.

Dr. Ivan Lah:

Veliki zbor Pipanovcev

V navalu dogodkov, ki se prehitujejo tako, da jim komaj slede naše zbgane misli, ste gotovo prezrli enega najvažnejših, ki so o njem poročali praški »Nar. listy« tik pred božičem dne 22. decembra 1937 v posebni rubriki in na vidnem mestu, da bi tako poudarili pomen tega radostnega znanila za notranji in zunanji svet. Veliki zbor Pipanovcev.

Kdo iz vas, ki ste kdaj obiskali zlato Prago, bodisi ob sokolskem zletu ali ob drugih prilikah, in ste se v svoji slovenski žej zatekli v slovensko vinarno v Moravski ulici na Vinogradih, kdo — pravim — se ni spomnil imena Pipan in vsega, kar je z njim v zvezi. Ne vem, kakšni so vaši spomini na to pristno slovensko zatišje v Pragi — a jaz jih imam mnogo premnogo in lepih prelepih, da mi je srce poskočilo od radosti, ko sem zagledal v »Nar. listy« to znano ime.

»Kaj — boste rekli, — kaj obstoja kako društvo s tem imenom? Vraga, kaj nimamo društev že dovolj, pa naj nosijo tako ali tako ime? Kdo bi vedne plačeval! Pa celo s polnim imenom! Moderno bi bilo: PP, ali pa PPN... Saj že nam pohaja imen in črk od te moderne organizacijske naloge. Živela svoboda. Živel svoboden človek!«

Imate prav, popolnoma prav. Saj veliki zbor Pipanovcev se je vršil ravno v tem znamenju. Pipanovci so društvo, ki nimajo niti občnih zborov, niti seji, niti članarine v društvenem pomenu besede — in vendar so organizacija — ne, ne, to bi ne bili Pi-

panovci, oni so družba, obč. zbor imajo, kadar se snidejo, seje, kadar sedijo pri vinu, članarina je — ceha. Letos pa so pod vodstvom svojega diktatorja sikarja Ota Nejedleja — tudi ta diktatura je kar najmilejše sorte — na sveti dan imeli Pipanovci celo svoj veliki zbor. In celo v eni največjih restauracijskih dvoran na Wilsonovem kolodvoru, kajti slovenska vinarna je daleko premarajna, da bi sprejela vse vse Pipanovce. Ves svet ne more iti v Betlehem. Božič slavimo tu in tam — Betlehem pa je daleč. Tako je tudi s to zadevo. Pipanovcev je poln svet — kako naj se vsi zbera na veliki zbor! — Pipan pa je samo eden v Moravski ulici v Pragi.

Mi vsi, ki smo daleč od krajev, kjer so letos Pipanovci slavili svoj veliki zbor, smo pri tem obujali stare spomine. Da, tako je bilo. V tistih bujnih letih — menda se je že pisalo leto 1907 po Kr. rojstvu — je priromal v zlato Prago dobrodušni Vipavec po imenu Pipan. Priromal pa ni sam, ampak je priromalo z njim in za njim tudi nekaj sodov dobrega vipavskega vina. Časi so bili taki, da je bila slovenska domovina v teh letih posebno oblagodarjena od sladkosti, ki se cedi iz njenih trta, in treba je bilo misliti, kako bi osrečili tudi druge z dobroto, ki sme je biti mi deležni v tako obilni meri. Kajti kljub trem Prošernovim veselicam in drugim narodnim prireditvam je bilo vina na Slovenskem še vedno na preostajanju. Ko pa si prišel drugam, si videl, kako jim ga — primanjkuje. In pravili so, da delajo na Dunaju iz našega lju-

Akad. slikar France Tratnik in pisatelj dr. Ivan Lah pri prvem slovenskem vinu v Pragi

tomercana sijajnega včelaverja, iz dalmatince pa da proizvajajo v Franciji šampanjca in prvostne likerje. Mi pa si ne znamo pomagati. Posebno slovenski narodi so se nam smilili. Saj jim Bog skoraj ni dal poštnih pijače: Čehi imajo samo pivo, Poljaki same jerbabke in razne židovske žgane izdelke, Rusija celo samo — čaj. Pri nas pa je vina, da bi z njim skoraj napojili slovanaki svet. Čemu pa je slovanaka vzajemnost?

Prvi so se spomnili Dalmatinci, ki jih je Bog z vinom še bolj oblagodaril nego nas. V Pragi so se pojavile prve vinarne z

imenom na — ič (Takrat namreč se je začelo tudi prvo letovanje ob morju). Toda Čehi so že od nekdaj mojstri v pivu in tudi v pivarstvu. Zato se niso dali omamiti od južnih darov. V češki družini se pije vino samo ob velikih domačih praznikih (n. pr. na god) in o božiču. Zato se je prodajalo vino le v buteljkah in ne posebno dobro. Res ja, da so bile tudi takrat že male vinarne, kjer so se shajale posebno bohemске in literarne družbe, a vino se je pilo — ali bolje: srkalo po decih. Litra skoraj da niso poznali. Zašel sem v tako prijetno družbo, ki se je zbirala okoli starega pisa-

17. Slovanski večer

Domače vesti

* **Pravoslavni praznujejo danes Novo leto.** Želimo vsem bratom in sestram, ki so pravoslavne vere, obilo sreče in zdravja!

* **Priloge za veliko proslavo v Dubrovniku.** Odbor društva »Dube« v Dubrovniku je prevzel organizacijo proslave velikega pesnika Gundulića ob 300 letnici njegove smrti. Glavna točka proslave bo prireditve »Dubravke« pred knežjim dvorom. Najslavesnejši dan proslave bo 12. decembra na dan 300-letnice smrti velikega pesnika. Prireditveni odbor se bo obrnil na pošto ministristvo s prošnjo, naj bi se v proslavnih dneh dale v promet znamke s sliko pesnika Gundulića in njegovega rojstnega kraja Dubrovnika.

* **Ob obletnici smrti idealista Berčiča** so nam poslali njegovi prijatelji iz Skofje Loke naslednje spominske vrste: Kakor hrast, ki mu izpodseka korenine in zapleš v njegovo življenje smrt — si se poslovi! Toda kaj poslovi, saj je prišlo tako hitro, da smo ostali brez Tebe — čez noč. Še ropotajo na sodišču pisalni stroji svoje enolično pesem, še se piše postava in še dirse peresniki po belih polah papirja in še sprašujejo možje in žene in vsi dobrega sveta potrebni po Tebi, še in še... A Tvoj glas je onemel. Rezan kamen in zlate krpe pa pripovedujejo, da Tebe, našega Sokola, svetlovalca, prijatelja in idealista, ki si stal v vse svoje moči in sile na oltar naroda, ni več med nami! Plakamo tudi ob obletnici Tvoje smrti, bolečina nam vnovič reže srce! Preveč smo Te imeli radi, preveč si bil naš, da bi te mogli kdajkoli pozabiti! Spavaj mirno, saj gremo po Tvojih poteh. Ti veliki vzornik naš, Ti naš dragi, nepozabni Ivo! Strupene sapa so mogle ubiti telo, — a duha, ki si ga propovedoval, kakor junak, tudi smrt ne more ubiti! Slava Tvojemu spominu!

* **Bodoče matere morajo skrbeti,** da se izognejo vsaki lenivosti prebavi, posebno zapeki z uporabo naravnih »Franz-Josefov« grenčice. — »Franz-Josefov« voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Ogl. reg. S. br. 15. 485/36

* **Sestanek koroških borcev v Zadrebki dolini.** V nedeljo 9. t. m. so se zbrali v Rojtnovi gostilni v Šmartnem ob Dravi bivši bojovniki za osvoboditev Koroške. Sestanek je sklicala krajevna organizacija Legije koroških borcev v Gornjem gradu, ki je poslala na zborovanje svoja zastopnika predsednika g. dr. Ervina Mejaka in blagajnika g. Franca Tratinika. Udeležili so se sestanka že organizirani člani iz Bočne in Šmartnega in privedli s seboj tudi doslej še neorganizirane vojne tovariše. G. dr. Mejak je podal obširno poročilo o organizaciji koroških borcev, o programu in smotih Zveze legionarjev Jugoslavije, o dosedanjem delu in o ukrepih, ki se bodo izvršili v kratkem na odločitelnih mestih za doseg dohodkovskih pravic prostovoljnemu borcu za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije. G. Ivan Poznič je imel na zbrane lep nagovor in se zahvalil delegatom za trud in dosedanje iniciativno delo. Razvila se je nato živahna debata med prisotnimi tovariši. Na novo se je prijavilo 10 tovarišev v članstvo LKB, tako da je število članstva krajeve organizacije LKB v Gornjem gradu s tem že preseglo 100.

* **Krajevna organizacija Legije koroških borcev v Guštanju** sklicuje na dan 16. t. m. svoj redni letni občni zbor, ki bo ob pol 9. dopoldne v gostilni »Pri Šteklcu na Fari pri Prevaljah. Pozivamo tovariše guštanske organizacije, kakor tudi vse neorganizirane bivše borce, da se točno in številno udeležijo zboru, na katerem bo poročal delegat glavnega odbora o dosedanjem delu Glavnega odbora.

* **Ptica, ki krade denar in zlatino.** Znano je, da sraka rada pobira svetle predmete ter jih potem kam skrije. V Brčkem pa je Mehmed Trebinčević tako vzgajil svojo udomačeno srako, da mu vse, kar najde, prinese domov. Večkrat mu je že prinesla dinarje, zadnjič pa celo zlat prstan, katerega so takoj vrnil lastniku, ker je bilo v prstanu vrezano njegovo ime.

telja Arbesa v Blamicki ulici — a pri takih skromnih merah je ostalo vse tako trezno, da je literatura daleko prevladala nad pijačo in je bilo skoraj dolgačas.

Naenkrat pa se je število vinarn pomnožilo. Bratje Dalmatinci so poskrbeli za dovoz. Ker so si bratje Čehi predstavljali, da mora biti vino sladko (saj tako poje tudi nar. pesem), so zvit Dalmatinci poskrbeli tudi za to, da je vino ugašlo československo. Premnogotermi češki navdušenec je plačal to svojo prevaro z bridkimi darovi sv. Urhu. Toda bratska ljubezen je zmigala in nezgode so šle na račun prevelikih užikov, ki baje nikoli ne stane dobro. Če so si opomogli Dalmatinci, zakaj bi si ne mi. ki imamo boljše robo nego črna Dalmacija, so si mislili Vipavci.

In tako je priromal v Prago — morda je bilo to res pred 30 leti — preprosti Vipavec Pipan. Nam, ki smo takrat študirali v Pragi, se je zdelo, da je prišel pozdrav iz domovine. Res je, da smo se bili že privadili češkega piva in se samo v sanjah spominjali na ljubljanske gostilne, kjer smo zvečer vkljub vsem predpisom in prepovedim posedali ob polnih litrih, ki smo jih včasih plačali mi, včasih drugi, — toda vest da bomo tudi v Pragi pili vipavca, nas je razveselila ne le z nar. gospodarskega stališča — (in kdo se ni takrat ukvarjal z nar. gospodarstvom!) — ampak tudi z raznih drugih stališč, med katerimi je bilo eno, kar se nas tiče, celo zelo naravno negospodarsko.

Toda slovenska vinarna je bila tu in kdo bi želel še več. Pozdravljen! Pravkar ti je Cankar v »Kurentu« pel svoj slavošpev. Res je, da ni dobila prostora med uglednimi praškimi restavracijami, — a vinarna

* **Novi odbor Slovenskega zdravniškega društva** izvoljen na rednem občnem zboru 9. t. m. sestavljajo: predsednik primarij dr. Alojz Kunst, šef radiološkega zavoda obče državne bolnišnice v Ljubljani; podpredsednik dr. Joža Jakša, specialist za kožne in venerične bolezni v Ljubljani; tajnik dr. Bogdan Breclj, v. d. šefa ortopedskega oddelka obče državne bolnišnice v Ljubljani; blagajnik dr. Janko Pompe, primarij otolskega oddelka obče državne bolnišnice v Ljubljani; odborniki: prof. dr. Alojz Zalekar, šef primarij ženske bolnišnice v Ljubljani; dr. Valentin Meršol, šef infekt. oddelka obče državne bolnišnice v Ljubljani; dr. Robert Neubauer, šef zdravnik sanatorija na Golniku; revizorja: prof. dr. Alija Kosić, univ. profesor v Ljubljani; dr. Henrik Helerl, asistent int. oddelka obče državne bolnišnice v Ljubljani.

* **Iz sodne službe.** Namesto okrajnega sodnika dr. Mihaela Borisa, ki je v poklican v ministrstvo pravde kot instruktor za uvedbo novega izvršilnega postopanja, se dodeli sreskemu sodišču v Mariboru sreski sodnik Punduh Vladimir iz Slovenske Bistrice. Sreskemu sodišču v Slov. Bistrici pa je dodeljen izprašani sodnijski pripravnik dr. Omladič Franc iz Maribora.

* **Novi grobovi.** Umrl je 11. t. m. v Ljubljani Peter Gilly. Izgubil smo z njim enega naših najboljših poznavalcev prirode, ki ga je zlasti živo zanimalo življenje najdnebnih živih bitij stvarstva. Nesešte ure je posvetil svojim raziskavanjem in se je večkrat oglašil tudi v »Jutru« s kratkimi prispevki ali opozorili. Uglednega pokojnika, ki je živel v tišini so večraj položili k večnemu počitku pri Sv. Križu. — V St. Pavlu pri Preboldu je umrl g. Vincec Druskovič, posestnik milina in žage. Zadržal je bil na nastopil jutri ob 10. — V Ljubljani je umrla gospa Jospina Drmot, vdova poštnega uslužbenca in mati vojnega dobrovoljca. Bila je vzorna mati in gospodinja. Njen pogreb bo danes ob 16. iz Svabičeve ulice 15. — Pokojnim blag spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

* **Umrl je slikar Ivan Etoro.** V ljubljanski bolnišnici je umrl slikar Ivan Etoro, ki je bil namenjen na Golnik. Pokojnik Etoro je padel kot žrtev velike ljubezni do umetnosti. Doma iz Dubrovnika se je moral težko boriti za obstanek in ta borba ga je zdaj uničila, ko je dopolnil okoli 27 let. Živel je v veliki revščini in v domačem kraju ni našel nikogar, ki bi kupil njegove slike, ki pričajo o velikem talentu. V zadnjih mesecih je Etoro svoje slike prodajal pod vsako ceno. Dvakrat je razstavil v Beogradu in pred nekaj meseci so pokrenili beograjski umetniki plemenito akcijo, da bi rešili življenje mlademu umetniku. Zbirali so sredstva, da bi mu omogočili lečenje na Golniku. Bilo pa je že prepozno in daleč od svojega solčnega Dubrovnika je našel Ivan Etoro svoj grob.

* **Ravnateljstvo drž. konservatorija v Ljubljani** je prejelo od poslaništva republike Francije v Beogradu celo kolekcijo znanstvenih glasbenih knjig in muzikalij francoske literature. Kolekcija predstavlja vrednost 4000 frankov in pomeni izredno bogatitev študijskega arhiva ljubljanskega drž. konservatorija. Za velikodušni dar in izredno naklonjenost, izreka ravnateljstvo tudi tem potom poslaništva republike Francije svojo javno zahvalo. Ravnateljstvo.

* **Za denar se vse dobi,** za denar lahko kupiš celo »Boga v Trbovljah«, je rekel moder očalec s Posavja, ko so se v krčmi pritoževali neki prekupčevalci iz mesta, da dandanes ni več dobrega blaga. Zbirka Mrzelovih socialno-religijskih pravilic je pod tem naslovom izšla v založbi »Trbovlje«, Ljubljana, Gajeva 9. Knjiga je v resnici edinstven dogodek v sodobnem slovenskem slovstvu in po vsej pravici zasluži, da si jo tudi vi omislite za svojo knjižnico.

Danes poslednjič!

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Pristni dunajski humor odseva iz

tega filma po opereti

»Poštni kočijaž iz Lonjumeau«

Publika se sijajno zabava, vse se smeje!

Kraljev tenor

W. Eichberger, L. Englisch, L. Slezak

KINO UNION. Telef. 22-21

Na XVII. Slovanskem večeru, ki bo jutri zvečer na Taboru, nastopi poleg drugih umetnikov tudi mladi naš basist g. Ferdo Lupša. Njegov nastop bo nedvomno v lep meri pripomogel k velikemu uspehu umetniškega dela sporeda.

ki se zbirajo iz vrst umetnikov in bohemov... O kako smo razveselili Tišnova, ko smo mu ob njegovi beneficiji v »Uraniji« postavili na oder poln sodček vipavca s slov. trobojnicami... Kako je vsako soboto zvečer brnela vsa vinarna od radostnih gostov!

Tako je bilo vse do vojne. Tudi Pipanovi so se razšli. Toda počasi so se vračali z vseh front. In prinašali so s seboj vesti. Ko je postajalo pivo čim dalje slabše — saj so razbili množico za kruh — se je čim dalje bolj množilo število Pipanovcev. Kajti vino se ni izpremenilo in je bilo ravno v teh letih prav dobro. Pipanovi pa so bili vsi »naši«. Zato se je tu zvedelo marsikaj. N. pr. da se že kuje novi denar, katerega enota se bo zvala »sokol«. Sploh tu si zvedel, kaj se godi v Parizu, v Londonu, v Ameriki. Kaj šele, ko je nekdo od nekdaj prinesel pesem čeških legij. Nihče ni dvomil, da je prava, mnogi so jo znali na pamet. In potem doviti pri Dunaju! Najnovejšo o Masaryku itd. Pipanovi so stali zvesto na svoji strani. O, da vam napišem slavošpev na isto buteljko, ki me je prišla pozdravit na bolniško posteljo v vinograjsko bolnišnico. Domovina je bila daleč, fronta tudi — a pred mojim buteljko vipavca. Res ni bilo kaj jesti, da bi se dalo piti, a vse okrog je dišalo po domovini. In kam me je vodila prva pot, ko sem po dolgih mesecih zapustil bolnišnico? K Pipanu! V slovensko vinarno! In tam polno znanec! Kakor je koga vrglo s fronte, se je znašel pri Pipanu. A čeških Pipanovcev, da nisi našel prostora.

Takrat se je zgodilo nekaj nenadnega, vino se je podražilo. Po 4 K liter. »Bo šo

Pokrovitelj
Nj. Vel. kralj
Peter II.

Adamč-Jazz
15. januarja 1938
ob 20.15 na Taboru

* **Društvo »Tabor«.** Vee člana, rojake in prijatelje vabimo na družabni večer, ki bo jutri, v soboto 15. t. m. ob 20. v salonu pri »Levici. Sodelovali bodo Cimmermannov trio, društveni pevski zbor in člani dramskega odtoka. Vstop prost.

* **Razstava načrtov za trnovsko otroško zavetišče** in vojaški spomenik. V soboto 15. t. m. bo odprta v Jakopičevem paviljonu razstava načrtov, ki so bili vloženi na razpis javnega naloga za mestno otroško zavetišče v Trnovem in za spomenik vojakom, padlim v svetovni vojni, ki to stal na pokopališču pri Sv. Križu. Razstava bo odprta vsak dan do vstega 24. t. m. ter bo ogled načrtov mogoč vedno do mraka.

* **Kdaj je bila uklinjena stanovanjska zaščita.** Prejeli smo: V »Jutru« od dne 23. decembra pr. l. je bila navedeno pod naslovom »Dvaset let vodja hišnih posestnikov«, da je bila l. 1923 uklinjena stanovanjska zaščita, ki je obstajala od l. 1917. In da se je po odpravi zaščite v Ljubljani razglašala živahna gradbena delavnost. K temu moram pripomniti, da je bila stanovanjska zaščita uklinjena šele 1. maja 1930, ko je bilo zgrajenih že zadosti stanovanj, zato je bila tudi stanovanjska zaščita nepotrebnost in zaradi tega uklinjena. — Janko Kos.

* **V soboto 15. t. m. »Ples v štalu«** pri Mišiču. Začetek ob 20.30, konec ob 4. jutraj.

DO DANES JE ČEZ 16.000 OBISKOVALCEV
NA MAH OSVOJIL IN ZADIVIL

„BELI JORGOVAN“

Na ponovno željo c. občinstva podaljšano še za par dni

Tel. 21-24 **ELITNI KINO MATICA** Tel. 21-24

PREDSTAVE DANES ob 16., 19. in 21.15 uri.

* **Izredna skupščina Ljubljanskega šahovskega kluba.** V sredo zvečer je imel naš najmočnejši šahovski klub, LSK, v restavraciji Zvezdi izredni občni zbor. Dosedanji odbor s predsednikom univ. prof. dr. Kasalom je namreč iz načelnih razlogov korporativno odstopil in se je skupščina sestala v svrhu volitve novega odbora. Na dnevnem redu sta bili le dve točki: sklepanje o klubovi jubilejni prireditvi, to je mednarodnem turnirju in pa volitve novega odbora. Zelo burna je bila razprava o pripravi za mednarodni turnir in je prišlo mestoma do tako ostrih nastopov, da je bilo zborovanje preloženo za 14 dni, do tedaj pa bo vodil vse posle dosednji odbor. Zborovalci so z velikim zadovoljstvom sprejeli izjavo pripravljalnega odbora za jubilejno prireditev, v čigar ime je poročal veleposojatelj univ. prof. dr. Vidmar, da so sredstva za mednarodni turnir zagotovljena. Upamo, da se bodo v 14 dneh, ko se bo zborovanje nadaljevalo, še vsa preostala nesoglasja izgladila in da bo v vseh vprašanih dosežen sporazum. Če bodo vsi presojali položaj trezno, bo kriza prav tako naglo odstranjena, kakor se je pojavila. V interesu procvita vsega našega šahovskega življenja pa je, da se pokaže klub ob svojim jubileju na višku v vsakem pogledu.

* **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** priredi 62. znanstveni sestanek v petek 14. t. m. ob 18. uri v predavalnici ženske bolnišnice v Ljubljani s predavanjem šefa zdravilišča Topolišice dr. Vase Saviča o dečji tuberkulozi. Vabljeni vsi gg. zdravniki in medicini.

* **V šentjakobskem gledališču** ponovno slednjič v tej sezoni veseloigro »Nobene žene« v soboto 15. t. m. ob 20.15 in v nedeljo 16. t. m. ob 15. Na popoldansko predstavo opozorjamo zlasti posetnike izven Ljubljane. Rezervirajte si pravčasno vstopnico. Dnevna blagajna bo poslovala od sobote dalje.

Tradicionalni »OBRTNIŠKI PLES«, v soboto, 16. t. m. bo zopet dogodek letošnjega predpusta! Rezervirajte vstopnice že preje: Obrtniško društvo Sv. Petra cesta št. 4 — tel. 35-23.

Puhlmann-ov čaj

ublažuje kašelj!

Dobiva se v vseh lekarnah.

Originalni zavojček 125 gramov din 37.—

Ogl. reg. br. 1503/1936

Vsakovrstno pohištvo

in LESTVE Vam izdela po najnižjih

cenah tvrdka I. REPSE, Ljubljana,

Igriška ul. 3.

* **Sokol Ljubljana—Šiška.** V soboto 15. t. m. ob pol 20. bo priredilo naše društvo dečjo telovadno akademijo v veliki dvorani sokolskega doma. Za to prireditev so se naš najmlajši, moška in ženska deca, temeljito pripravili. Z izrednim navdušenjem in veseljem so se naučili svojih ljubkih vaj, katere so sestavili njihovi poštvovalni vodniki in vodnice. S svojim prisrčnim in strunim izvajanjem bodo vsakega navdušili. Njihovo prizadevanje bomo najbolj plačali s tem, da napolnimo v soboto večer dvorano. Pokažimo jim, da se zanimamo za njihovo delo in da se veselimo njih napredka, ter se zavedamo da je mladina, vzgojena v sokolskem duhu, res prava bodočnost našega naroda.

Ko sem bil zadnjič pri Pipanu, so imeli samo tokajca. Prostori so bili še isti, spomini tudi — vina našega ni bilo več. In tudi duh, se je z vinom izpremenil. Ali pa se je meni zdelo tako. Pipanovec je bil dovolj, sedel so in si pripovedovali kakor nekdanj. To so večni gostje... In koliko jih je drugod po svetu! Za cel veliki zbor! Pozdravljeni!

Tako nastajajo iz malih začetkov velike stvari. Pipan je umrl, vinarna je ostala in Pipanovci so narasli do množice, ki ji nihče ne ve števila. Ni dvoma, da so vsi zvesti spominom, ki jih družijo. In ko bo zalivila leto sokolska Praga, bodo gotovo tudi Pipanovci poiskali svoje staro gnezdo in napisli s polnimi česami na uspeh bratstva!

Ko sem bil zadnjič pri Pipanu, so imeli samo tokajca. Prostori so bili še isti, spomini tudi — vina našega ni bilo več. In tudi duh, se je z vinom izpremenil. Ali pa se je meni zdelo tako. Pipanovec je bil dovolj, sedel so in si pripovedovali kakor nekdanj. To so večni gostje... In koliko jih je drugod po svetu! Za cel veliki zbor! Pozdravljeni!

Tako nastajajo iz malih začetkov velike stvari. Pipan je umrl, vinarna je ostala in Pipanovci so narasli do množice, ki ji nihče ne ve števila. Ni dvoma, da so vsi zvesti spominom, ki jih družijo. In ko bo zalivila leto sokolska Praga, bodo gotovo tudi Pipanovci poiskali svoje staro gnezdo in napisli s polnimi česami na uspeh bratstva!

Lep dar: Zgodbe brez groze

* **Varujte otroke ognja!** Včeraj so iz Hraša pri Smledniku pripeljali v bolnišnico komaj dobro leto starega posestniškega sina Janka Janeza Štirna, na katerega so domači za hip pozabili paziti, pa je padel na vročo železno peč in se je nevarno opeklo po obrazu.

* **Predvajanje filma »Malajski džungla«** v dvorani Delavske zbornice bo danes ob pol 15. in v nedeljo 16. t. m. ob pol 11. uri. Uvodno predvajanje sta prevzela gg. prof. Fr. Dolžan in prof. Al. Mertun. V prvi vrsti je vabljen mladina, prav primeren je pa film tudi za odrasle, ki se zanimajo za lepoto in življenje prirode. Vstopnina je 2, 4 in 6 din.

Iz Celja

* **Predavanje o kolonialnem blagu.** Trgovsko društvo bo priredilo v četrtek 20. t. m. ob 20. v Ljudskem vseučilišču predavanje o kolonialnem blagu, o njegovem predelovanju in uvozu. Predaval bo g. Franjo Škof, profesor drž. trgovske akademije v Mariboru. Predavanje bo s skioptičnimi slikami. Vstop prost.

* **Glavni turnir Celjskega šahovskega kluba** se je začel v ponedeljek. Udeležuje se ga 10 igralcev.

KINO METROPOL

prinaša danes film: »KIRCHFELDSKI ŽUPNIK« (Der Pfarrer von Kirchfeld), ki prikazuje duševne voje mladega dušnega pastirja med priprostim ljudstvom v tirolskih planinah.

* **Dve hudi nesreči.** V sredo se je ponesrečil 20-letni ljubčavčarski pomočnik Franc Pungartnik iz Celja. Pri delu ga je stisnila traverza za desno roko in mu zmedla kazalec in sredinec. Ko se je peljal 28-letni drvar Leopold Fijavž iz Stranice v torek z vozom po cesti, se je voz nenadno prevrnil in pokopal Fijavž pod seboj. Fijavž si je zlomil desnico. Ponesrečenca se zdravita v bolnišnici.

KINO UNION.

Danes ob 18.15 in 20.30 film po opereti J. Straussa »NETOPIR« (Die Fledermaus). — Dejanje je ovito z čariljo, mehkito in sanjavo Straussovo muziko iz katere posebno zveni lirčen tenor glavnega junaka.

* **Celjski žolodec.** V mestni klavnici so lani zaklali 59 bikov, 877 volov, 1208 krave, 279 telet, 2684 telet in 4058 prašičev. Uvozili pa so v vsem letu 3495 kg govedine, 37.127 kg teletine, 86.027 kg svinjine, 13.031 kg prekajenega mesa, 1678 kg svinje, 13.031 kg svinje, 1097 kg suhe slanine, 2694 kg slabas, 28.198 kg soljene slanine, 51.332 kg masti in 3281 kg rih.

Iz Maribora

* **Zupančičev jubilej v gledališču.** Gledališče proslavi 60-letnico našega največjega pesnika z vprizoritvijo »Veronike Deseniške«, ki bo v četrtek 20. t. m. Pred predstavbo bo spominski govor.

* **Lepa zmaga narodnega delavstva.** Te dni so bile volitve obratnih zaupnikov v podjetju »Jugoslavija«. Upravičenih volilcev je bilo 454, oddanih glasov 213, neveljavnih glasov 25. Za kandidatno listo Narodno strokovne zveze je glasovalo 111 volilcev in pripadajo tej listi štirje mandati, za kandidatno listo Splošne strokovne zveze (markisti) pa je glasovalo 77 volilcev in pripadajo tej listi dva mandata. Kandidatne liste Jugoslovenske strokovne zveze (kršč. socialistov) ni bilo, prav tako tudi ne ZZZ (zelenih).

* **Talovi v šolski garderobi.** Med telovadbo so se še neugotovljeni šolniki vtihovali v garderobo telovadnice v magdalenški šoli ter odnesli ševlje škornje in drugo v skupni vrednosti 1.100 dinarjev.

Vremenska poročila

P. 14. Hilarij	Neda	večinoma oblačno, hladneje
S. 15. Mavrij op.		
N. 16. Marcel p.	ščin ob 6.53	jasneje
P. 17. Anton p.		
T. 18. Priska	Sv. Petra stol	jasno in mrzlo
S. 19. Kanut	Hranimir	jasno in mrzlo
C. 20. Fabijan	In Sebestjan	hud mraz
P. 21. Neža	Janja	mrzlo, vetrovno, sneg
S. 22. Vincenc	Vinko	mrzlo, vetrovno, sneg
N. 23. Alfons	Z. krajec ob 9.9	jasno, zelo mrzlo
P. 24. Timotej		jasno, zelo mrzlo

— Novi mestni proračun za 1938/39 in drugi proračun mestnega sklada, regulacijskega sklada in sklada ustanov je izločljiv. Vsa mesta in vsaka oseba, ki plačuje v mestu neposredni davek, ima pravico staviti k proračunu svoje pripombe. Proračun je razpoložljiv na vpogled občinstva od četrta 14. t. m. do četrta 18. t. m. v mestnem knjigovodstvu med uradnimi urami. V istem roku je tudi vlagati pisne pripombe k proračunu.

— Hripa se je zadnje dni zopet pojavila v Mariboru in zahtevala v resnejši primerih tudi živca.

— Mariborski železnic je obilen. Med drugim so se v preteklem letu znašale po statistiki mestnega tržnega nadzorstva: v mariborskem železnici tele dobrote: 75.077 kokoš, piščancev, gost, puranov in rac, 1749 domačih zajcev, 325 kozličev in 17 jagnjet, 440 srnjakov, 4618 zajcev, 3280 fazanov, 1731 jereble in 29 kijačev, 13.693 rib, 168 kg morskih rakov, 45 škafov šabljih krakov, 3672 zaklanih svinj, 48 telet, 22 goved, nadalje 2220 vozov krompirja, 689 vozov čebule, 281 vozov zelja, 4607 vreč raznovrstnega žita, 3306 vozov raznovrstnega sadja, na šilvinske sejme je bilo prignanih 15.713 glav šilvine. Seveda ni v teh številkah izčrpan ves konsum, ker je treba še upoštevati, da konsumirajo številni Mariborčani tudi precej svojih pridelkov.

ORION radio

TIP 56
3 ELEKTRONSKI SPREJEMNIK
DIN 2.570.—

RADIO F. Z. O. Z.
Ljubljana, Miklošičeva c. 6
"RADIOVAL"
Ljubljana, Dalmatinska 13

Gospodarstvo

Lanski promet na ljubljanski borzi

Lanski promet na ljubljanski borzi. Ljubljanska borza za blago in vrednote je zbrala glavne podatke o svojem poslovanju v prejšnjem letu. Iz teh podatkov sledi, da je znašal lani skupni promet v vrednotah in blagu 380,9 milijona Din in se je v primeri s prejšnjim letom povečal za 135,3 milijona Din. Pretežni del tega skupnega prometa odpade na devizni promet, ki je znašal lani 376,5 milijona Din. Kako se je gibal promet z devizami, lešom in žitom na ljubljanski borzi v zadnjih letih, nam kaže naslednja primerjava (v milijonih Din):

	devize	leš	žito
1928.	953,8	20,5	4,0
1933.	130,1	2,2	0,9
1934.	173,4	2,2	0,6
1935.	214,8	1,5	1,7
1936.	240,5	2,8	1,2
1937.	376,5	2,8	0,7

Devizni promet je bil lani za 136 milijonov Din večji nego v prejšnjem letu in za 246 milijonov Din večji nego v letu 1933. ko je zaradi deviznih omejitev in gospodarske krize dosegel najnižje stanje. V zadnjih letih se je povečal predvsem v zvezi z naraščanjem privatnega kiranja, pa tudi v zvezi z rastočo zunanjo trgovino. Seveda pa devizni promet še zelo zaostaja v primeri z leti pred gospodarsko krizo, ko je znašal lani nekaj manj nego 1 milijard Din. Najbolj se je lani povečal promet z nemškimi markami, ki je narasel od 41 na 148 milijonov, promet z devizo London se je dvignil od 82 na 94 milijonov, promet z devizo Dunaj od 41 na 52 milijonov in promet z devizo New York od 31 na 34 milijonov.

Promet z vrednostnimi papirji je lani znašal 0,96 milij. Din in je skoro dosegel promet iz l. 1936. Na splošno je na našem efektivnem tržišču tudi leta 1937. vladalo popolno mrtvilo.

Blagovni promet kaže nazadovanje tako po količini, kakor tudi po vrednosti. Med tem ko je bilo leta 1936. zaključeno 329 vagonov v vrednosti 4,16 milij. Din, je bilo lani prodano le 299 vagonov v vrednosti 3,46 milij. Din. Od gornjega prometa odpade na zaključke v žitu le 42 vagonov v vrednosti 0,69 milij. Din nasproti 115 vagonov v vrednosti 1,33 milij. dinarjev leta 1936, kar znači padec za 73 vagonov oziroma za 0,64 milij. Din. To

nazadovanje gre predvsem na račun preračbe z žitom in moko revnejših občin, ki jim je banka uprava, neposredno pomagala s cenejšim blagom in popustom ali celo brezplačnim prevozom blaga, dočim je te posle prejšnja leta vršila borza proti tako zvanim uputnicam. Na drugi strani pa je bila naša banovina hudo prizadeta po neurjih in je kupna moč kmetov v prizadetih predelih padla na minimum, kar občuti tudi naša žitna trgovina, ki z mlevsko industrijo vred le še životari. Položaj postaja skoraj že obupen in je le težko upati na kako izboljšanje.

V lešu je bilo zaključeno lani 257 vagonov v vrednosti 2,78 milij. Din, v letu 1936. pa 214 vagonov v vrednosti 2,53 milij. Din. Iz navedenega sledi, da je promet narasel le po količini za 43 vagonov, za malenkost pa je nazadoval po vrednosti, ali z drugimi besedami: lani prodano blago je bilo slabše vrste za razmeroma boljše cene. Dokaz temu je povečan izvoz našega leša v Italijo, ki je jemala le mehki leš večinoma drugovrstne kvalitete. Prav tako je pripomogla Nemčija k lešni kupčiji, ker je jemala vseprek in še dobro plačevala ter s tem dvignila cene. Anglija je zahtevala blago v boljših kvalitetah in pa v angleških dimenzijah, ki jih je rezala večinoma le naša večja industrija, dočim se manjši obrati v splošnem niso mogli v izdelavi blaga prilagoditi zahtevam angleškega trga.

Za oddajo našega trdega leša sta lani izpadli dve važni tržišči, in sicer Italija, ki je prejšnja leta pri nas pokupila veliko bukovine, zlasti testonov, pa Španija, ki je zaradi vojne tako rekoč zaprta naši trgovini.

Kar se tiče prodaje izdelanega blaga na domačem tržišču, je bila lani poraba zlasti stavbenega leša zaradi dokaj živahne gradbene sezone še precej velika. Tudi kupčija z ogljem je razmeroma dobro uspevala, ker je bila znatna potreba od strani domačih industrij.

Kakor je videti se lešna izvozna kupčija ne more razvijati tako ugodno, kakor bi jo morala, v glavnem zaradi raznih kompliciranih deviznih predpisov in omejitev, ki so naš lanski izvoz zelo ovirale, pretežna izplačila naših terjatev pa skoraj onemogočata.

Okrepitev cen na svetovnem kovinskem trgu

Gospodarski zastoj, ki je nastopil v drugi polovici lanskega leta zlasti v Zedinjenih državah po narlem dvigavanju produkcije v prvem polletju, je imel, kakor znano, za posledico znaten padec cen na svetovnih tržiščih surovin in nasprotju s prvim polletjem, ko so cene vzhodno naraščale. Na tem mestu smo že ponovno citirali mnenje raznih inozemskih gospodarskih strokovnjakov, ki so vedno poudarjali, da je ta zastoj gospodarske konjunktore predvsem reakcija na prenežajoč oživljenje konjunktore in dvigovanje cen v prvem polletju. K temu so še pripomogli vojni dogodki na Kitajskem. Potrošniki so se v prvem polletju pri stalno rastočih cenah zalagali preko potrebe in ko so cene dosegle vrhunec ter so pričele na zadoviti, so postali skrajno vzdržljivi pri nakupih in so trošili surovine iz nabranih znatnih zalog. To je imelo za posledico, da se je povpraševanje po surovinah, zlasti po kovinah, izredno sketilo. Poznavelec razmer so napovedovali, da bo to slabo povpraševanje trajalo samo toliko časa, dokler ne bodo izčrpane prej nabrane zaloge potem pa bodo morali potrošniki zopet v večji meri kupovati. Kakor se zdi, je zlasti pri kovinah ta trenutek že nastopil. Zadnje dni poročajo zlasti iz Amerike o znatnem povpraševanju po kovinah. V prvi vrsti po bakru, pri rastočih cenah. To je vplivalo tudi na londonski trg. Meltem ko je baker notral ob koncu lanskega leta na londonskem trgu okrog 39. se je sedaj dvignil že na preko 44. cene elektrolitičnega bakra pa je narasla od konca lanskega leta od 43 na 48 in pol. V letem času se je podražil kositer od 181 na 191, svinec od 15 in pol na 17 in črnik od 14 in tri četrti na 15%. Na tendenco je deloma vplivala vest iz New Yorka, da se je produkcija ameriških železnar po trajnem nazadovanju v lanskem drugem polletju zdaj prikratk nekoliko dvignila. Merodajni so bili tudi znatnejši nakupi za japonski in ruski račun, pri čemer so kupci upoštevali dejstvo, da so se zaloge na londonskem trgu razmeroma majhne.

Gospodarske vesti

— Izvozniki v Italijo dobe v bodoče klirnske nakaznice, glaseče se na dinarje. V smislu novega sporazuma o plačilnem prometu med Jugoslavijo in Italijo ki je v sredino 12. t. m. stopil v veljavo, obvešča Narodna banka vse prizadete izvoznike, da jim bo v bodoče za vsa plačila, izvršena na njihov račun v Rimu od 12. t. m. naprej, izdajala klirnske nakaznice, glaseče se na dinarje, in sicer na bazi tečaja 229,83 Din za 100 lir. Te nakaznice bo izplačala po kronološkem vrstnem redu.

— Zasedanje italijansko-jugoslovenskega gospodarskega odbora. V sredo 12. t. m. je bila prva plenarna seja jugoslovansko-italijanskega gospodarskega odbora. Predsedovala sta pomočnik zunanega ministra Milivoj Pilja in ravnatelj italijanskega ministrstva za gospodarska vprašanja Amadeo Giannini. Po pozdravnih govorih so delo razdelili v tri odseke, in sicer v trgovinski, finančni in prevozniki. Vsi trije odseki so delali vse večerjajni dan v prostorih zunanega ministrstva. Pomočnik zunanega ministra g. Milivoj Pilja je priredil v hotelu »Srpski kralj« kosilo v čast italijanskega odposlanca. Kosilo so se udeležili predsednik Amadeo Giannini, prvi tajnik italijanskega poslanstva Capranica, načelnik Bagli, glavni ravnatelj Maasi, ravnatelj Alberto d'Agostino, glavni nadzornik Pietro Rol, višji nadzornik Mario Romanelli, predstojnik odseka Umberto Ferrante, trgovski ataše Paolo Be-

netti, predstojnik odseka Salvatore Maltese, nadzornik Oreste Muscio, predstojnik sekcije Mario Alasia in tajniki delegacije. Z naše strani pa so se kosila udeležili minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanič, viceguverner Narodne banke dr. Ivo Belin, načelnik trgovinskega ministrstva Milan Lazarevič, načelnik Svetislav Predić, načelnik dr. Sava Obradović, načelnik Jovan Radulović, pomočnik glavnega ravnatelja državnih železnic dr. Josip Cugmus, svetnik inž. Milan Manojlovič, predstojnik odseka dr. Milutin Petrovič, glavni ravnatelj Prizada Edo Marković in tajniki naše delegacije.

— Podružnice PAB ne dajejo lombardnih posojil. Privilegirana agrarna banka je sklenila, da daje posojila na podlagi državnih papirjev do 80% borznega tečaja in da vrši lombardiranje 3% obveznic za likvidacijo kmetijskih dolgov na podlagi 45-50% nominalne vrednosti (kakšne obresti zahteva za ta posojila, ne objavlja). Obenem je bilo sklenjeno, da podružnice ne morejo odobrati nikakih posojil, temveč da vršijo samo posle, ki se nanašajo na likvidacijo kmetijskih dolgov.

— Predlog kolektivne pogodbe za trgovske nameštence v Zagrebu. Snovi se je vršila v Zagrebu v pomembna konferenca zastopnikov zagrebskih trgovcev, na kateri so razpravljali o predlogu kolektivne pogodbe za trgovske nameštence, za katero je bila pobuda Zveza hrvatskih privatnih nameštencev. K predlogu kolektivne pogodbe ugotavlja zveza, da so se življenjske potrebe v zadnjem času precej podražile in da so se gospodarske razmere v celoti toliko popravile, da bo treba sedaj trgovskim pomočnikom in drugim privatnim nameščenim zagotoviti boljše pogoje za življenje. Predvsem določa od zveze predložen načrt kolektivne pogodbe maksimalnih 8 ur dela na dan in minimalne plače po 1.200 Din na mesec. Zveza opozarja v svojih predložitvi tudi na to, da nima interesa za službeno anketo, ki je za 18. t. m. sklicana v Sarajevu. Na snovni konferenci zagrebskih trgovcev in drugih podjetnikov je bil načrt kolektivne pogodbe načelno sprejet. Zahtevane so bile le nekatere manjše spremembe in izpopolnitve.

— Carinjenje razdelanih strojev in aparatov. Finančni minister je izdal na osnovi čl. 23 carinskega zakona pojasnilo, ki pravi naslednje: Predmeti, ki so izrecno omejeni v carinski tarifi, se carinijo po tarifni postavki, ki je predvidena za take predmete, tudi če se uvozi v razstavljenem stanju. V tem primeru je uvoznik dolžan predložiti carinarniki poleg tarifne prijave še popis in seznam delov ter načrt celega predmeta, tako da se lahko ugotovi, da posamezni deli v resnici predstavljajo kompleten predmet, ki ga označuje carinska tarifa. Če carinarnica ni v stanju, da na tej podlagi sama ugotovi, ali uvoženo blago predstavlja v resnici neki predmet v razdelanem stanju, tedaj bo to ugotovila s pomočjo pristojnega strokovnjaka, ki ga na stroške stranke pozove, da prisostvuje pregledu blaga. Svoje ugotovitve vpiše strokovnjak v deklaracijo.

— Promet na zagrebski borzi. Zagrebska borza za blago in vrednote objavlja, da je znašal lani njen devizni promet 177 milijonov Din nasproti 1531 milijonov v prejšnjem letu, 809 milijonov v letu 1935., 695 milijonov v letu 1934. in 442 milijonov v letu 1933., ko je bil promet najslabši (pred krizo se je gibal na višini preko 3 milijarde). Promet z efekti je lani znašal 46 milijonov nasproti 41, 86, 80 in 67 milijonov v zadnjih 4 letih. Blagovni promet pa je znašal 23 milijonov nasproti 24, 9, 7 in 17 milijonov v zadnjih 4 letih. Skupni

promet je lani dosegel vsoto 1847 milijonov, pri tem pa še znatno zaostaja v primeri z leti pred krizo, ko se je gibal na višini 3500 do 4500 milijonov.

Borze

13. januarja

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski šilingi v privatnem klirinzu trgovali po 8.5950, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebskem privatnem klirinzu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.5850 (v Beogradu po 8.5924), v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 28,75. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani in Zagrebu 14,00 in v Beogradu 13,9960, za januar in februar pa v Zagrebu 14,00 in za konec marca 14,05.

Na zagrebskem efektivnem tržišču so danes pri nadalje črstiti temeljni nudi za Vojno škodo 432,50, ne da bi se pojavilo blago (v Beogradu je bil promet po 434). Do zaključka pa je prišlo v 7% stažirizacijskem posojilu po 88 (v Beogradu po 91).

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2398,65 — 2413,26, Berlin 1784,03 — 1747,90, Bruselj 780,20 — 735,26, Curih 996,45 — 1003,52, London 214,99 — 217,04, New York 4274,75 — 4311,07, Pariz 145,57 — 147,01, Praga 151,03 — 152,14, Trst 225,85 — 228,93.

Curih. Beograd 10. Pariz 14,59, London 21,605, New York 432,25, Bruselj 73,23, Milan 22,74, Amsterdam 240,60, Berlin 174,10, Dunaj 81, Stockholm 111,85, Oslo 106,55, København 96,45, Praga 15,16, Varšava 82, Budimpešta 86,25, Atene 8,93, Bukarešta 3,25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 432,50 den., za februar 429 den., 4% agrarne 55 — 58, 4% severne agrarne 56 — 57, 6% tegluske 81 den., 6% dalm. agrarne 78,50 den., 7% stabiliz. 88 — 91, 7% invest. 96,50 — 98, 7% Drž. hip. banka 100 den., 7% Blair 85 — 86, 5% Blair 93 den.; delnice: PAB 214 — 218, Narodna banka 7700 den., Trboveljska 215 — 230, Sečurana Osijek 150 — 155, Dubrovačka 400 den., Oceanica 600 den., Jadranska 405 den.

Beograd. Vojna škoda 432,50 — 434, za februar 432,50 — 433,25 (434), 4% agrarne 55 den., 4% severne agrarne 55 den., 6% tegluske 81,50 den., 6% dalm. agrarne 79,75 — 80,50, 7% stabiliz. 90 — 92 (91), 7% Drž. hip banka 100 den., 7% Blair 85,75 — 86 (85,50), 8% Blair 93,75 den. (94), Narodna banka 7725 den., PAB 217,50 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 13. januarja. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 96,25, za julij 90,25; koruza: za maj 61.

+ Winnipeg, 13. januarja. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 131,375, za julij 121,625.

+ Novosadska blagovna borza (13. t. m.) Tendence mirna. Pšenica (78/79) kg: baška 176 — 178; baška potiska 177 — 178; banatska 170 — 171; sremska 176 — 177. Slavenska 177 — 179. Koruza: baška in sremska nova 95 — 97; baška nova sušena 111 — 113. Oves: baški in sremski 127 — 130; slavonski 129 — 131. Jčemen: baški in sremski 63/64 kg 130 — 132,50. Moka: baška in sremska »Og« in »Ozg« 272,50 — 282,50; »2« 252,50 — 262,50; »5« 232,50 — 242,50; »6« 212,50 — 222,50; »7« 182,50 — 192,50; »8« 125 — 130. Otrrobi: baški, sremski in banatski v vrečah 96 — 100.

BOMBAZ

+ Liverpool, 12. januarja. Tendence mirna. Zaključni tečaj: za jan. 4,85 (prejšnji dan 4,87), za maj 4,92 (4,94), za sept. 4,99 (5,01).

+ New York, 12. januarja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za jan. 8,54 (8,59), za maj 8,61 (8,68).

Gostovanje zagrebskih glasbenikov v Italiji

Zagreb, 13. jan. o. Vodstvo pevskega zbora sv. Cirila in Metod, operni dirigent Lovro Matačić in tenorist Peter Vlahović so sklenili pogodbo za daljšo turnejo po severni Italiji. Priredili bodo več koncertov, Vlahović in Matačić pa bosta gostovala pri posameznih opernih predstavah. Prvi koncert bo v Trstu, kjer bo Vlahović nastopil v »Lohengrinu«, Matačić pa kot dirigent. Turneja se bo pričela že prihodnji mesec.

Parnik »Vidovdan« na varnem

Zagreb, 13. jan. o. Vest, da se je jugoslovanski parnik »Vidovdan« v bližini Bresta znašel v nevarnosti, so se izkazale kot protirane. Po informacijah direktije »Jugoslovenskega Lloyda«, je ladja sama pripeljala v Wasingen blizu Rotterdamu. Motorji na parniku so se zares delno pokvarili, vendar buje neereče ni bilo.

Tekmovanje za srednjeevropski pokal

Beograd, 13. jan. p. V soboto in nedeljo se v Beogradu sastajajo delegati nogometnih klubov, ki nameravajo sodelovati v tekmovalstvu za srednjeevropski pokal. Konferenca se bodo udeležili tudi delegati češkoslovaških, avstrijskih, madžarskih, italijanskih in rumunskih klubov. Na njej bodo sprejeti važni sklepi glede sodelovanja v dveh jugoslovenskih in rumunskih klubov pri tekmovaljih. Že na zadnjem sestanku zastopnikov doslej sodelujočih klubov, ki je bil v Rimu, je predsednik JNS dr. Andrejevič uspešno pridobil večino delegatov za to, da bi v bodoče tudi jugoslovanski in rumunski nogometni klubi sodelovali v okviru tega tekmovalja. Sedaj bo o tem vprašanju padla končna formalna odločitev.

Premestitev

Beograd, 13. jan. p. Na lastno prošnjo je bil premeščen udeleženec Gabrijel Janežič iz šole za defektno deca v Kočevju na šolo za defektno deca v Ljubljani.

Danes bodo cenjenim gostom RESTAVRACIJE IN KLETI ZVEZDA

na izbero izvrstno pripravljene razne morske ribe in tolsta ščuka!

Izvrstna vina vabijo v prijetno domačnost — v KLET »ZVEZDA«

Naši praktični tehniki ob 50 letnici slovenskega obrtnega šolstva

Ljubljana, 13. januarja. Naši ožji javnosti je komaj znano, da poteka letos 50. leto od ustanovitve prvih javnih celodnevni slovenskih obrtnih šol. Zato pa se pripravljajo pri birtah šol in organizacijah absolutov obrtnih šol pod vodstvom našega najstarejšega obrtnega učnega zavoda tehniške srednje šole v Ljubljani svečana proslava, ki bo konec junija na tehniški srednji šoli združena z razstavo izdelkov učencev obrtnih šol ter z izdajo posebnega spominskega izvestja z aktualnimi članki o postanku in razvoju našega obrtnega šolstva.

Med številnimi absolutenti obrtnih šol zavzemajo važna in vidna mesta naši domači praktični tehniki, ki so absolutirali mojstrske delovodske šole v Ljubljani v razdobju 1911. do 1937. Do 1.500 je absolutentov gradbenih strojin, elektrotehniških, mizarskih in strgarskih delovodskih šol. Razumljivo je, da ti ne bodo glede na svojo številnost in pomen zaostajali pri omenjeni važni proslavi. Potrudili se bodo čim jasneje in izčrpnije izpričati pomen dovršenega obrtnega šolstva z ozirom na praktično udeleževanje v strokah po absolutiranju. Naša javnost se danes niti ne zaveda, da so bivši obrtni vajenci po izučitvi in letih prakse ter absolutiranju delovodske šole zavzeli v praktičnem življenju važne položaje v gospodarstvu, da so ugledni samostojni podjetniki, delodajci in poslovodje itd. Mnogo dovršenih izdelkov in zgradb je delo absolutentov delovodskih šol, ki se prav lahko po kvaliteti izdelka vsporejajo z najdovršenejšimi stvarmi višje kvalifikiranih. Mnogi stavbeniki, ugledni mizarski mojstri, zidarski mojstri, tesarski mojstri, strojni podjetniki, elektrotehniki, elektroinstalaterji in lesni strgariji se kot absolutenti delovodskih šol uveljavljajo danes v splošno zadovoljstvo v naši ožji, pa tudi širši domovini. Drugi so na odgovornih položajih delovodij, poslovodij v tehničnih uradih itd. zaposleni pri državnih, samoupravnih in privatnih ustanovah. Z ozirom na to poudarjamo, da naša javnost danes vse premalo pozna delovodsko šolo, jo čisto premalo ceni, katere pogreške v veliki meri vrše tudi tehniški obrati in tvornice nezavedajoč se pri nastavitvah slabše kvalificiranih, da so tu strokovno izšolani praktični tehniki, ki so danes v stanju prav vsa mesta svojih poklicev zasesti, čeprav nekatere tvornice trdovrat-

no vzdržujejo »nenadomestljive« inozemce. Organizacija praktičnih tehnikov je strokovno stanevska predstavica absolutentov delovodskih šol. Ona zastopa njihove interese, ne glede na njihov današnji položaj. Važno in pomembno nalogo v vseh smereh vrši »OPT«, kar dobro čutijo absolutenti ter tudi priznavajo prizadevanje, ki si ga ta je 13. leto uspešno utira v javnost v svrhu uveljavljanja absolutentov na primeren položajih pa tudi v družabnem pogledu Organizacija je sporazumno z vodstvom tehniške srednje šole prevzela vse priprave za čim popolnejšo statistiko absolutentov delovodskih šol, ki bo skrbno zbrana in pripravljena v spominskem izvestju. Prav te dni je upravni odbor »OPT« razposlal vsem absolutentom, v kolikor so pač bili naslovi znani, posebno okrožnico s prošnjo, naj posameznik sporoči točno svoje osebne podatke, potrebne za objavo v izvestju. Absolutenti se tudi po tej poti javno naprošajo, naj se glede na popolnost potrebnih podatkov odzovejo vabilu organizacije. V primeru, da kdo ni prejel vabila, naj se javi organizaciji praktičnih tehnikov v Ljubljani. V interesu absolutentov samih glede na njihov položaj in pravice je, da bodo podatki v spominskem izvestju izčrpniji, saj se tako močijo javnosti najzgovorneje predstaviti in utemeljiti pravice. Od pregledu šolskih podatkov absolutentov izza predvojne dobe sem smo opazili, da je mnogo njih žal danes izven naše ožje domovine, da ne bo močijo podatkov izčrpano podati. Naprošajo pa se vseno svoji, da v kolikor je močijo, v interesu stvari, pošljejo podatke. Sliko želimo imeti čim popolno. Čeprav organizacija ni bila v stanju onim ki so danes preko določene državne meje, poslati pozive.

To nedeljo bo redni občni zbor Organizacije praktičnih tehnikov v mali dvorani Filharmonije, Ljubljana, Kongresni trg (Kino Matica) ob pol 10 uri dopoldne. Vabljeni so vsi absolutenti, naj se v lastnem interesu udeležijo obnega zbora, ker se bo tako najjasneje pred javnostjo izpričali pomen praktičnih tehnikov in upoštevanje absolutentov delovodskih šol. Ker bo za absolutente del. šol ta občni zbor uvod v jubilejno leto, bodo praktični tehniki s svojo udeležbo samo ponovno dokazali, da niso nikdar zaostajali in da hočejo tudi v bodoče hoditi v smeri tehničnega napredka in izpopolnitve.

Hotel Osterberger, priporoča kompletno oskrbo za mesecno Din 500.— do 600.— s hrano in stanovanjem.

— Ponarejeni novi po 10 in 50 dinarjev se pojavljajo pri pošti in v trgovinah. Trgovci se opozarjajo, naj ljudi, ki hočejo plačati s ponarejenimi, takoj javijo policiji ali orožništvu.

Komna v zimski lepoti

Ljubljana, 13. januarja. Po božičnih praznikih in novem letu, ko je bilo na Komni polno smučarjev, je zavladalo šele pravo razpoloženje. Strah, da ni močijo dobiti prostora za prenočevanje, je odpadel. Eni odhajajo v dolino naučiti solca, smuke in planinskega veselja, drugi zopet prihajajo z nado na te užitke in tako teče življenje na Komni kar naprej. Trajne izpremembe so samo v prelepi solnični Komni, ki nudi vsak dan novo lice iz ljudih, ki romajo gor in dol.

V Domu na Komni se zbirajo slehni dan smučarji iz vseh krajev, Slovinci, Hrvatini, Srbi, Nemci iz Reicha, Francozi, Angličji, Italijani. Vedno pisana družba, vedno vesela, saj smučarji ne poznajo narodnosti, za njih veljajo samo hriboi z vsemi svojimi lepotami. Gori odpadejo vse državne meje, vsa politična nasprotja, vsak ima v mislih samo to, kako bo najbolj izrazil dopust, kako si bo svoja pljuča najizdatneje napolnil s svežim gorskim zrakom in potemnil svoj blede obraz z tarvo, ki mu jo dajeja solnce in veter.

Pravo smučarsko uživanje se je komaj pričelo. Mnogo snaga daljši dnevi, toplejše solnce vabijo človeka na prostrano Komno. V domu je vedno dovolj prostora za posameznika iz vsake družbe. Ni res, kar se govori po dolini, da bi bil dom prenatrpan. Vsak dobi na Komni svojo posteljo in ostale ugodnosti, ki jih nudi dom v oskrbi g. Kvadravca. Ljudi oni, ki brepeni po smučem znanju, bo našel pri smučkem učitelju g. Joži Černiču svoje veselje in postal bo smučar.

Iz Trbovelj
— Predavanje Prirodoslovnega društva v Trboveljah bo drevi ob 18. v dvorani Delavskega doma. Predavanje nosi naslov: »Čudeži mikroskopa« in ga dopolni lep zvočni film.

— Krajevna organizacija Legije Koroških borcev v Trboveljah vabi svoje članstvo na sestanek, ki bo 16. t. m. ob 10. dopoldne v gostilni »Piatar« v Hrastniku. Na zboru bo poročal tudi delegat glavnega odbora iz Ljubljane. Udeležaj naj se sestanka vsi organizirani in neorganizirani bivši borci za našo severno mejo, posebno oni iz Hrastnika in Dola. Pridite zanesljivo in točno, da se pogovorimo o nadaljnjem delu za doseg pravic.

Iz Hrastnika

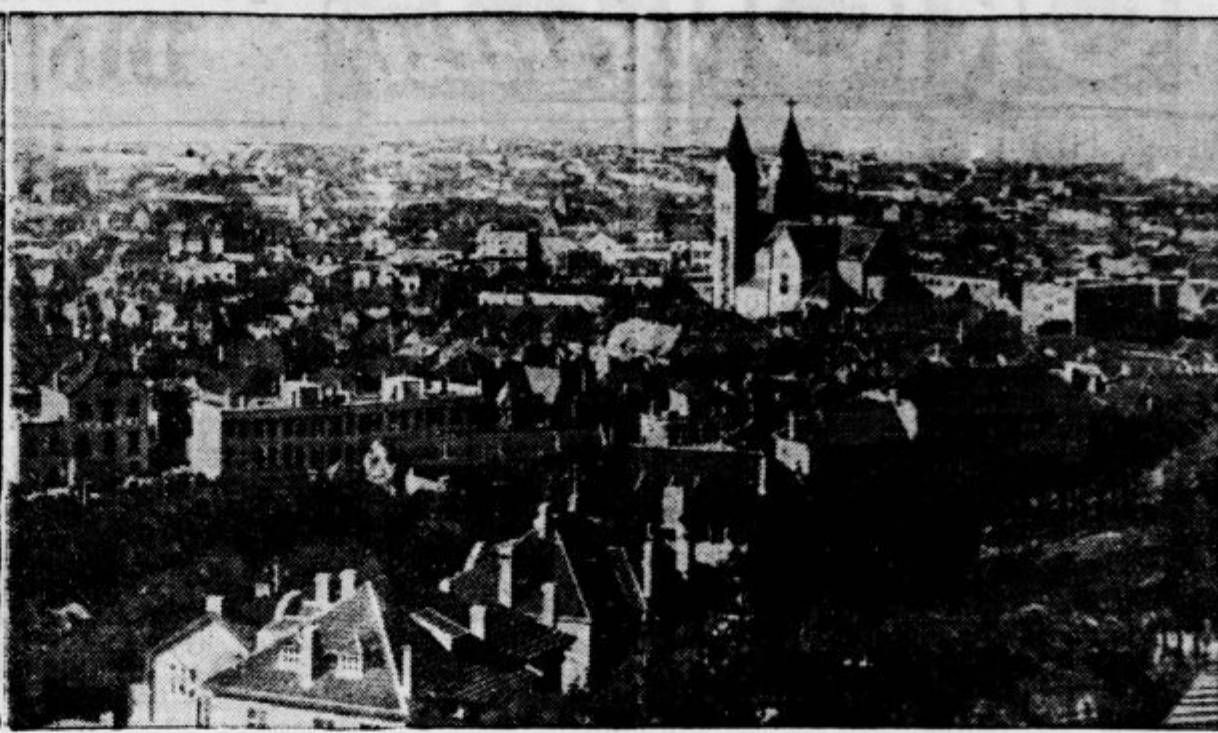
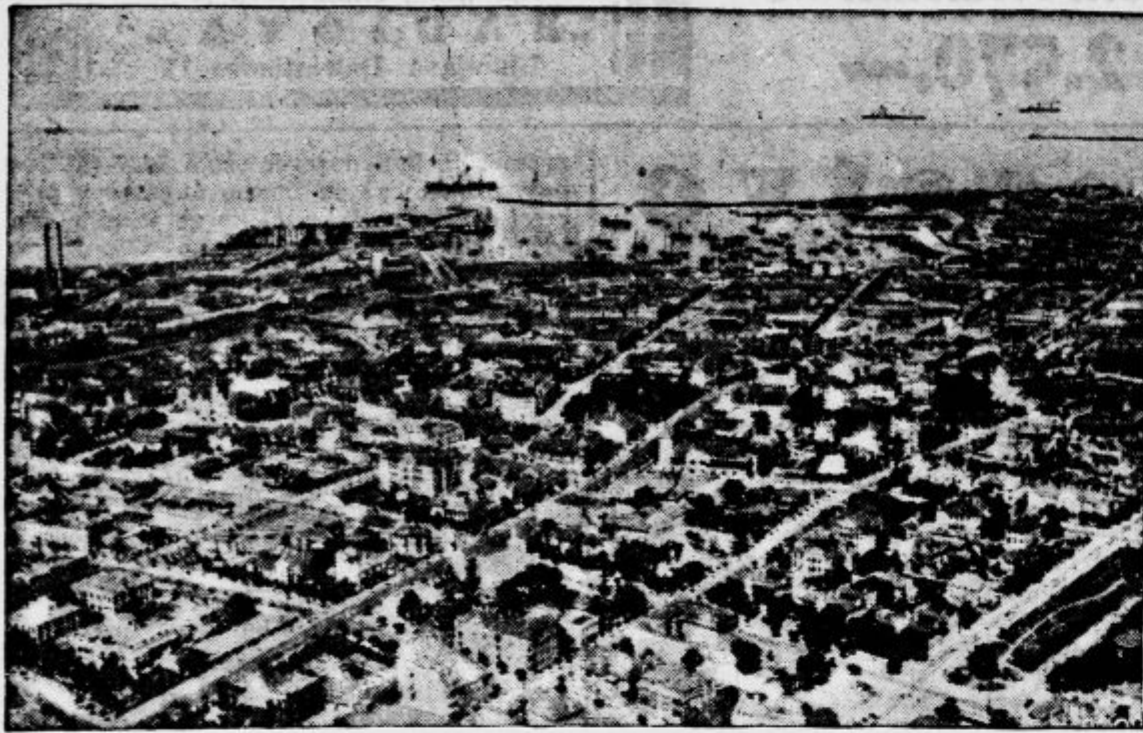
h— Redna letna skupščina občinskega odbora Rdečega križa v Hrastniku bo danes v petek 14. t. m. ob 17. v deski šoli.

Iz Krškega

kr— Sreški cestni odbor se je preselil z vsemi svojimi uradi iz občinske hiše v privatno posojilo v Krškem št. 13, ki je last g. Vodopivca Maksa, trgovca z Rake. Dosedajni prostori so bili znatno pretesni.

— Sprememba na davčni upravi. Pred nekaj meseci je

Japonska vojska je zasedla pristanišče Cingtav

Te dni so japonski vojaki zasedli pristaniško mesto Cingtav na Kitajskem. V tem mestu, ki je 600 km oddaljeno od Šanghaja, živi 400 tisoč prebivalcev. Zaradi japonske invazije je pobegnilo odot četrt milijona ljudi

Stotnik vohun

Zakaj so v Pragi obsodili na smrt bivšega častnika avstro-ogrske vojske

V Pragi so zavoljo vohunškega delovanja obsodili na smrt upokojenega stotnika Leopolda Katzerna, 57-letnega moža. Mož je živel od leta 1921. kot vojaški upokojenec v Olomoucu. Ob prevratu so ga prevzeli v češkoslovaško armado in je služboval nekaj časa v Olomoucu, pozneje v Opatovici. Že takrat ga je neka tuja sila pridobila za vohunsko službo in ji je izdajal začetke organizacije češkoslovaške armade. Leta 1921. so ga upokojili, ker ni hotel napraviti predpisane izpita za češki jezik.

Neka tuja sila, ki je Katzerna stopil v njeno službo, mu je naročila, naj ji pošilja svoja s skrivnim črnilom napisana sporočila preko dveh dunajskih naslovov. Špioniral je zanj do 1.1935. Potem so sklenili z njim pogodbo, po kateri je bil imenovan za »vohuna rezidentca«. Od takšnih vohunov ne zahtevajo rednih poročil, temveč je njih naloga, da v normalnem času ne zbudijo suma proti sebi in pričnejo svoje pravo delo šele v trenutku kakšne politične napetosti ali v primeru mobilizacije. Takrat odpirajo pri vojaških poveljstvih zapečatena pisma s prvimi po-

velji in navodili in tedaj naj rezident stopi v akcijo.

Katzerna je v tujini opravil tritedenski tečaj za brezžično telegrafiranje in se je naučil šifriranja. Po pogodbi je prejemal 1200 Kč mesečno. Še pred kratkim je bil v neki tuji prestolnici in je po svojem povratku v Olomouc dvignil iz garderobe tamkajšnje postaje kovčeg z dvojnimi dnom. Med dvojnimi dnom je bila majhna sprejemna in oddajna postaja. V kovčegu je bil nadalje ključ za zelo zamotan šifrirani sistem. Po tem ključu bi se moral Katzerna v rednih presledkih javljati, kar je tudi delal. Protivohunška služba je že dalj časa nadzorovala njegovo početje in ga je na zadnje aretirala.

Vojaško sodišče je obsodilo tudi Katzerno ženo, ki je po rodu plemkinja, na deset mesecev ječe, ker ni ovdela kazni-vega delovanja svojega moža. Nje oče je bil med vojno general v Olomoucu in več njenih sorodnikov je v diplomatski službi neke druge države, ki pa ni v zvezi z vohunskim delovanjem stotnika Katzerna.

Šestletni dirigent

V Newyorku so iztaknili novo »čudežno dete«, šestletnega Buddyja Schwarza, ki dirigira na pamet koncertne programe s klasično in moderno glasbo

Topla voda za celo mesto

Kodanjski dnevnik »Berlinske Tidende« poroča, da nameravajo v Islandiji uresničiti množični načrt, da bi se vroči vreli v Reykjaviku izkoristili za centralno kurjavo cellega mesta Reykjavika. Neka angleška tvrdka je ponudila islandski prestolnici posojilo 4.75 milijona islandskih kron, če bi ji oddali napravo cevnih vodov iz Reykjavika, kjer dajejo vroči vreli ta čas 150 litrov vode na sekundo.

Ta množina vroče vode bi zadostovala za ogrevanje polovice reykjavíških hiš. Z delom bi začeli v letošnjem marcu, dovršili pa bi ga v enem letu. Za poznejši čas so v načrtu druga dela, ki naj bi na zadnje ves Reykjavik oskrbovala s toplo vodo.

Velik požar v Vidmu

V središču Vidma (Udine) je te dni izbruhnil ogenj v palači grofa Gropiera, ki je zgradbo uničil do temeljev. Gasilci niso mogli ugasiti požara posebno zaradi velikega mraza. Med gašenjem je namreč bilo 12 stopinj pod ničlo. Škoda cenijo na milijon lir.

V 80 urah okoli zemlje

Ameriški filmski industrijec in sportni letalec Robert Hughes hoče izvoziti nov rekord v poletu okoli sveta. Če bo vreme 1. maja ugodno, bo odletel iz New Yorka proti Moskvi. Računa tudi, da bo že 80 ur po startu na izhodišču v Ameriki.

Zavod za odebeljenje mršavih rekrutov Angleške prakcije pri novačenju

Angleška armada ima, kakor znano, velike nepravilnosti v novačenju. Na noben način ne more dobiti toliko rekrutov, kolikor bi jih potrebovala. Sedaj se je vojska uprva odločila, da poskusi, ali bi se ne dali tudi interesi za vojno službo, ki so jih morali kot nesposobne odkloniti, na

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Weidmannova 22 letna ljubica

Razkazal ji je vilo ter jo peljal celo v klet — Ona je na pragu vedno molila

Pariška policija je iztaknila žensko, ki je morilcu Weidmannu krajšala čas in mu stregla v ljubezni. Dekle se piše Georgette Duprez in je stara 22 let.

Weidmann se je seznanil z njo in jo je že po kratkem znanju povabil k sebi v vilo, kjer jo je obsel z darovi, ki so izvirali, kakor se je pozneje izkazalo, od njegovih žrtv. Duprezova trdi, da jo je Weidmann s svojim načinom obdarovanja silno prestrašil. Zato je vsako pot, ko je prišla k njemu, postala na pragu hiše in zmoliла očenaš. In v preiskavi se je izkazalo, da je pod tistim pragom, na katerem je Geor-

getta vsako pot molila, ležala zadavljena ameriška plesalka Jean de Kovenova...

Weidmann je vodil Duprezovo po hiši in ji je razkazal vse prostore. Poklonil ji je več oblek, o katerih si ni upala vprašati darovalca, kje jih je dobil. Nekoč je peljal Weidmann Georgetto v klet. Duprezova se je tedaj tako bala, da je Weidmann opazil nje strah, pa jo je vprašal: »Kaj se ti zdi, da bi mogel jaz koga umoriti?« Po tej epizodi je spremil Weidmann Georgetto do Pariza, s človeka šele potem, ko mu je prisegla, da ga bo naslednji dan zopet obiskala v njegovi vili.

Vitkost za ceno smrti

Hotel je shujšati, a se je posušil — za vedno...

V Pestscenterzegetu na Madžarskem je umrl te dni 55-leten možak in ker je bil mrtvec nenavadno mršev, je policija zasumila, da ni umrl naravne smrti. Preiskava je potem ugotovila, da je hotel možakar za vsako ceno izgubiti svojo debelost, pa se je zaupal nekima zakoncu, ki sta pri njem stanovala in ki sta po njegovi smrti izginila. Zakonca sta po-

skusila s pacientom skoraj neverjetno shujševalno kuro. Mož ni tri tedne dobil ničesar jesti, dajala sta mu samo vroče vode, in sicer sta dnevni obrok zvišala od prvotnih dveh litrov končno na deset litrov. Uspeh ni izostal: mož je od gladovanja umrl. Zakonca sta mu med tem kot plačilo pobrala vse prihranke. Policija ju je pri- jela.

Daleč od snega in mraza...

Filmska igralka Dorothy Moore se sonči na blaženem kalifornijskem soncu

Skok na 44 m Mégèveju

Na tekmah francoskega smučarskega kluba v Mégèveju je zmagal v skokih na daljavo Norvežan Maier, ki je skočil 44 m daleč

Boj za dediščino poljskega kneza

Sorodniki spletkarijo proti Mihaelu Radziwillu

Iz Varšave poročajo, da je okrožno sodišče v Ostrovu na zahtevo sorodnikov imenovalo kuratorja nad knezom Mihaelom Radziwillom, ki se hoče, kakor smo že poročali, poročiti z go. Jeanette Sušestovo in posinoviti njenega sina iz prvega zakona. Knezov kurator je poljski poslanik v Parizu Alfred Chlapowski. Stari knez se je zatekel zavoljo te razsodebe v javnost in piše v poljskih listih sledeče:

»Moja družina dela moji nameravani poroki vse mogoče ovire, pa ne zato, ker se hočem poročiti z določeno osebo, temveč zato, ker se hočem sploh poročiti. Moji družini ne ugaja možnost, da bi se mi iz legalnega zakona rodil sin ali dedič, kajti moja družina ima pohlep po mojem imetju.

Moj brat Janusz ima v posesti Olyko, ki bi morala pripadati prav za prav meni, moj nečak Mihael iz Nagłowic pa čaka že leta na mojo smrt, da bi se polastil Antonina in Przygodzic. Za to dedščino bi se ne mogel nikoli potegovati, če bi jaz ne bil izgubil svojega sina Antona. Pripomniti moram, da pripada gospod Chlapowski k družini žene mojega nečaka iz Nagłowic.

Knez nadaljuje svoja pikantna razkritja s tem, da ima ta njegov nečak tri velika posestva, ki predstavljajo nič manjše imetje, nego je kneževstvo. Ko je knez pred nedavnim oboliel in so ga operirali, je nečak izjavil, da ga prav nič ne veseli, da je spet ozdravel. Kneževa družina naveda v kampanji proti knezu na prvem mestu rasne motive, kajti žena, s katero se hoče knez poročiti, je po rodu židinja. Kneževa snaha, grofica Skorzevska, nastopa isto tako s takšnim ugovorom, pa baš ona bi morala najbolj molčati, kajti nje ded in babica sta bila žida iz najnižjega družab-

nega sloja in sta se imenovala Leilbrook. Preočito je, da gre kneževim sorodnikom samo za kneževstvo imetje. Knez pravi na koncu, da bo sodnim aktom dodal izjavo slovitega dunajskega psihiatra Wagner-Jaureggja, iz katerega je razvidno, da je duševno zdrav in da ne potrebuje nadzorstva. To je v ostalem že druga izvedenjska izjava te vrste.

Angleško vojaštvo pod japonskim nadzorstvom

Zaradi ponovnih incidentov v šanghajski mednarodni koncesiji morajo korakati angleške čete v mestu vedno pod japonsko kontrolo, kar spravlja Angleže v poniževalno vlogo

A N E K D O T A

Po važni konferenci, ki sta jo imela francoski poslanik Paléologue in angleški poslanik Buchan z ruskim zunanjim ministrom Sazonovom, so se vsi trije diplomati v prijateljskem razgovoru pritoževali zaradi svojega težkega posla. V zvezi s tem so načeli tudi vprašanje, kdo so najboljši diplomati. Paléologue je dal priznanje Rusom, Buchan pa Nemcem, nakar je Sazonov dejal: »Hvala vam, nemec, leca, za poklon. Morda smo mi res dobri diplomati, samo prehitro popustimo in nismo dosledni. Nemci so tudi dobri. Oni začno vsako stvar silno od daleč. Kamen do kamena stavijo z neizrečno skrbjo, ko pa pride do bistva stvari, vsak človek že ve, kaj so nameravali. Po moji sodbi so najboljši diplomati Angleži. Oni začno akcijo in nihče ne ve, kaj hočejo. Stvar gre dalje in še vedno nihče ne ve, kaj hočejo. To pa vse zato — pri teh besedah se je Buchanov šegavo nasmehnil — ker niti sami ne vedo, kaj hočejo.«

VS AK DAN ENA

»Prijatelj, opozarjam te, da moraš predvidneje ravnati s svojim krampom!« (Everybody's weekly)

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

7 smrtnih grehov

Povest iz Casanovinih dni

Zahvalil se mi je za gostoljubje, ki mu ga izkazujem, ter opravičil svoj zgodnji odhod s posledicami naporne poti, ki se izražajo v trudnosti, kakršne drugače ne pozna, in v tem, da so mu roke in noge čudno težke. Zato gre rajši zgodaj spat, da bo mogel jutri o prvem svitu čil in zdrav nadaljevati pot proti Napoliu.

Nisem mu mogel oporekati, in Silvester Montecatini je odšel z nekam negotovimi koraki človeka, ki mu obilno uživanje močnih vin ni navada, ampak izjema. Med vrati, ki so vodila s pomočjo v refektorij, sem ga poslednjič videl živega, ko je izginjal v notranjost škofovske palače, proti sobanam, ki mu jih je bil moj komornik določil.

Spremljale so ga Lorenzove zvedave oči in skrbiljivi pogledi Romea Silve, ki mi je pošepetal: »Njegova Prezvizišnost iz Perugia se mi res ne vidi povsem zdrava.«

Menda je bilo nekaj po polnoči, ko sem v pred-sobju svoje spalnice začul šepetajoče glasove.

Ležal sem še v polsnu, v nekakšnem duševnem somraku, ki ga ni bilo moči primerjati ne s spanjem ne z bdenjem in ki so ga prepletale težke

sanje, poročene iz množine in raznoličja zaužitih vin.

Bilo mi je, kakor da bi mi ležala na prsih črna mačka, ki se vse bolj in bolj pomika proti grlu, da bi me zadušila.

V tem strašnem stanju sem ves potan planil kvišku in zavpil: »Ali je kdo tu?«

To vprašanje sem razločno slišal iz svojih lastnih ust, in takoj nato sem bi popolnoma zbujen.

Telesni zdravnik Romeo Silva je stal pred mojo posteljo. Nicolussi je bil z njim, in njegovo-obličje se mi je zdelo pepelnatosivo in spačeno od bolečine.

»Vstanite, Prezvizišni!« sem zdaj začel Silvo glas. »Sami se, kakor upam, menda dobro počutite. A pravkar se je zgodilo nekaj nezasišanege in nerazumljivega. Velečastiti gospod abbate, ki je nočeval v istih prostorih kakor vaš škofovski gost, me je dal poklicati, toda na žalost sem prišel... prepozno... Njegova Prezvizišnost iz Perugia...«

Sam sem segel Silvi v besedo, ko se je obotavljal, in vzkliknil: »Mrtev je!«

Telesni zdravnik je prikalil.

In abbate Nicolussi je s solzami dodal: »Nenadoma, Prezvizišni, ne da bi bil sprejel poslednja tolažila naše presvete Cerkve!«

Skočil sem s postelje in se zavil v plašč, ki mi je tudi to pot storil uslugo.

Nato sem se obrnil k Silvi in zajeceljal: »A kako je bilo to mogoče, dottore?«

Mož, ki je bil osivel v službi svoje znanosti, je skomignil z rameni in dejal: »Skoraj si ne morem razložiti, Prezvizišni. Najbrže bo kakšna apopleksija, ki v letih njegove perugijske prevzvišenosti in pri tej obilnosti zdravnikom ni povsem neznan. Silno bljuvanje, ki mu je Njegova Prezvizišnost nazadnje podlegla, bi utegnilo biti že znamenje kapi.«

Dobro minuto se nisem mogel ganiti z mesta, kakor da bi bilo treščilo vame.

Nazadnje sem zbral svoje misli in našel toliko predznosti, da sem rekel: »Molimo za njegovo ubogo dušo!«

Silva je pobesil glavo, in midva z Nicolussijem sva pokleknila pred razpelom, ki je stalo za moličnikom.

Prvi, ki sem ga hotel ob zori strašnega dne, ki se je nato pričel, poklicati v svojo delovno sobo, je bil seveda Lorenzo! Toda tajni pisar, ki sem ga poslal ponj, se je vrnil z novico, da je padre zapustil škofovsko palačo, že ko je zvonilo

k prvim jutrnjicam. Ta novica bi me bila navdala z grozo, če bi bil le še količkaj mislil, da utegne moja strašna slutnja sloneti na zmoti.

Ker pa ni bilo tako, sem sledil Lorenza prav takisto, kakor se tolikokrat dogaja med zločinci in njihovimi skrivci.

Imel sem srečo. Moj sobar, zvesti in molčeči Domenico Carmine, je zalotil Lorenza, ko je stopil iz cerkve San Rocco v senco starih hiš na Vii San Stefano.

S tem poročilom se je vrnil k meni.

Med izpovedniki cerkve San Rocco je bil tisti čas dvaindesemdesetletni španski menih fra Sebastiano, ki je bil prišel iz Salamance in je bil, kakor sem vedel, član istega reda kakor Lorenzo.

Pri tem menihu si je bil moj skrivalec pod pečatom svete izpovedi olajšal težko vest!

Vedel sem dovolj!

Kake tri mesece pozneje sem vključ v ternu našel pogum, da sem z drugimi novonovimenimi kardinali vred v klobuku in težko priborjenih škrlatnih gubah stopil pred obličje Njegove Svetosti v Vatikanu in storil njemu v roke ponovno obljubo zvestobe.

MALI OGLASI

Službodobni

Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kitarista in violinista sprejme gostilna »Napoleone« Tršćka cesta 4. 768-1

Postrežnico za vsa hišna dela, pridno in pošteno, sprejme za do polnočnega časa 31-1. nad. 2. 789-1

Postrežnico za dopolnilne ure, izjem. Naslov vseh poslovalnic jutra. 782-1

Tipkarica z znanim stenografic, slovesnično, vseh vrst, in nemščine, dobi službo. Ponudbe pod »Večje« na ogl. odd. Jutra. 776-1

Kontoristko vestno in pošteno, z znanim stenografic, dobi službo. Ponudbe pod »Večje« na ogl. odd. Jutra. 778-1

Zasluzek Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsako prepisovanje na stroj prevzamem na dom. Naslov pustiti v ogl. odd. Jutra. 710-3

V komisijo prevzamem damke, moške čevlje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sigurna garancija«. 779-3

Vajenci (ke) Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenec za elektrotehnično obrt, s predp. samo šolsko izobrazbo — dobi takoj mesto. Bogata, Kongresni trg 19. 769-44

Pouk Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Strojni pouk Večerni tečaj, oddelki od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovane dnevno od pol 7. do 8. ure. Na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. Kristofor učni zavod. Dobrobranska c. 15. 775-4

Prodaj

Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Manufakturni! Radi opustite trgovine prodajmanjšo svežo zalogo manufakture pod tovarniško ceno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Din 35—40.000« 771-6

Kompletne smuči z robovi, natezali na pero, bambus palice, malo rabljene, prodaj. Naslov vseh poslovalnic jutra. 766-6

Najboljši trhovelski brez prahu, koka, suha drva

I. Pogačnik, BOHORICEVA 5. Telef. 20-59

Stroji Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sivalni stroji rabljeni od 400 Din dalje, novi stroji od 1500 Din dalje. Ugodni plačilni pogoji. Stare sivalne stroje vzamemo — račun — NOVA TRGOVINA, Tršćka c. 36. 790-29

Les Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 vagona suhih krajevcev trdih, ki se lahko na željo na mestu sežagajo, prodaj za kurivo. Cena ugodna po dogovoru. Lastnik Jože Čebuljar, žaga, Breg, pri potaji Radobova vas — polna št. Vid pri Stični. 751-15

Kapital Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupim knjižico Matne hranilnice, Sp. š. š. besede do 15.000 brez odbitka proti mesečni vrnitvi Din 2000. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Maribor«. 791-16

Med mestom in deželo posreduje Jutrovo mali oglasnik

Stanovanje

Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stirisobno stanovanje komfortno, oddam 1. februarja v Gledališki 14-1, vrata št. 4. 767-21

Dvosob. stanovanje s prikljanimi, oddam za februar. Langusova ul. 5-1. 772-21

Sobo odda Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Strogo separirano, s stopnic, parket, elektrika, oddam. — Rožna ulica 37-1. nad. 2. vrata. 781-23

Sobe isče Beseda 1 Din davek 3 Din za štiro ali danje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za drugošolca iščem stanovanje izključno samo pri profesorski ali učiteljski rodbini ki bi ga vključila popolnoma v svoj kraj. Prednost maso družine s sinom iste starosti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestno nadzorstvo«. 780-23a

Informacije Dvignite v oglasnem oddelku dospele ponudbe:

Artovalski, Absolventka, Bar. cel. Brez konkurence 1938. Bili Ljubljane, Bili. b. b. novine. Cereale 100. Čisto krevi. Druga pomlad. Dobro centum. Das Glück. Gospodarica z dežele. Indu. str. Industrijska mast Kieroli. Kovinar. M. Ma. rija. Nujno Ljubljana. Ne dolžnost 300. Na Gorenji skem. Nujna pomoč. Novo leto 1938. Otoman. Osebn. razlogi. Osamljena. Pri. teljstvo. Posodim avto. Pri. ključek 1900. Pridna in delovna. Praksa. Reden točen plačnik. Rezora. Suhe. Stal. ba. Sigurnost. Sposoben. So. hiden. Skromna in poštena. Spreten in pošten. Skromna. Služba. Sposobna. Spoznavanje. Stedilnik. Takoj prodam. Tik Ljubljane. To. čen plačnik. Veselo novo leto. Večletno. Vestna in snažna. Vsestransko za hišo. Valiavec. Vesna. Wertheim. Zanesljiva in vestna. Zelo varno naloženo. 210.

Razno Brezplačno zavojček Dostavovga toaletnega biserja na poskušnjo Uspeh po prvi uporabi izklopi, ogled, nedostotni obraza izginejo. Poslajte za stroške din 3 v znam. kah. Kemikalijski. Novi Sad 144. V apotekah, drogerijah originalni kar. ton 30 din.

POZOR, DAME! Ugoden nakup!

DAMSKE ZIMSKE PLAŠČE

s kožuvinno ali brez, si lahko sedaj po zelo nizkih cenah nabavite

pri

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Modelnega mizarja

prvovrstnega delavca, ki je izurjen v vseh delih modelnega mizarstva ISČE za takojšnji nastop pod ugodnimi pogoji

livarna „TITAN“ d. d. v Kamniku.

Reflektanti naj se takoj brezobvezno zglastjo oz. pošljejo svoje ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja.

Naš dobri oče, stari oče in stric, gospod

VINCENC DRUŠKOVIČ

posestnik mlina in žage

je v četrtek 13. t. m. Boguvdano preminul.

Pogreb bo v soboto 15. t. m. ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti v Sv. Pavlu pri Preboldu na farno pokopališče.

Sv. Pavel pri Preboldu, dne 13. januarja 1938.

Zalujoči rodbini:

DRUŠKOVIČ, BRINAR in ostalo sorodstvo

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo

tužno vest, da nas je po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere za vedno zapustila naša ljubljena mamica, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

JOSIPINA DRMOTA

vdova po poštnem uslužb.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek 14. t. m. ob 16. iz hiše žalosti švabičeva ul. 15 na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 13. januarja 1938.

ZALUJOČI OSTALI

Najslajša in najboljša

kreplina pijača je

BERMET - VINO,

črna iz Fruške gore,

Sremski Karlovci. — Gostilničarji nudite

to specialiteto svojim gostom. V sodekih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov,

Sremski Karlovci. Fruška gora.

KLISEJE ENO IN VEČBARVNE Jugografika SV. PETRA NASIP ST. 23

SOKOL

Sokol pri Sv. Petru v Savinjski dolini si je v novem društvenem domu zgradil moderno urejen gledališki odar, katerega zavesa se je prvič dvignila na Silvestrovo. Odar je bil zgrajen po zamisli aglinoga br. Kuharja, ki je tudi sestavljal in vodil obširen pester sporad Silvestrova večera. Na sporedu so bili veseloirga »Srečno novo leto«, komični prizori iz številne žive telovadne slike. Na praznik ev. Treh kraljev in naslednje nedelje pa je isti brat uprizoril učinkovito in zabavno veseloirgo »Veselo božjo pot«. Vsi igralci brez izjeme so zelo lepo rešili svoje vloge in občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano. Je z največjim zanimanjem in odobravanjem sledilo igri. Brat Kuhar, ki je jaštudiral in vodil igro in tudi sam nastopil v eni izmed glavnih vlog, se je izkazal kot pravi mojster na tem področju. Društvo ima v njem požrtvovalnega in rutiniranega režiserja. Uvedel je popolno disciplino med igralci in odpravil običajno akademsko četr pred pričetkom in dolgotrajne odmore med posameznimi slikami ali dejanji. Vsa čast br. Kuharju za očiten trud, ki ga posveča tej lepi in vzgojni panogi društvenega udejstvovanja, vse priznanje pa tudi vsem ostalim pri igri sodelujočim. Želimo si še večkrat tako lepega užitka.

Iz življenja na deželi

ZALEC. Krajevna organizacija OJNS v Zalcu pripravi v nedeljo 16. t. m. ob 20. v Roblekovih dvorani burko v 3 dejanjih »Ojoj, škrtljaj!« Občinstvo iz Zalca in okolice opozarjamo na to lepo igro, ki bo brezdvomno žela obilo smeha zaradi svoje zabavne vsebine. Vse vloge so v zanesljivih rokah preizkušenih starih igralcev pod spretnim vodstvom g. Rado Stoklja našega priljubljenega komika, ki bo nastopil v glavni vlogi. Starše opozarjamo, da ljudsko-šolski mladi vstop ni dovoljen! Ker je ži. st. dobiček te prireditve namenjen OJNS, pričakujemo, da bo napredno občinstvo v obilnem številu posejilo igro ter s tem podprlo delo naših vrlih nacionalnih omladincev!

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 14.: Zaprtro. Sobota, 15.: Bela bolazen. Znižane cene. Nedelja, 16.: ob 15. Snežuljica. Kratka predstava. Mladinska igra. Izven. Ob 20. Beraška opera. Izveč. Znižane cene od 22 din navzdol. Ponedeljek, 17.: Gospodična Julija, Snubač. Red A. Torak, 18.: Zaprtro.

Pravljita igra »Snežuljica« je bila že večkrat na repertoarju, vendar le v prevozu po nemški izdaji. Tokrat se uprizar v izvirnem slovenskem tekstu, ki ga je napisal g. Pavel Golja. V glavnih vlogah nastopijo Levčarjeva, ki igra naslovno vlogo, dalje Mira Danilova, Jan. Gregorin, Lipah. Potokar, Sanci in sedem škrtatov. Režija je Debečeva.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek, 14.: Gostovanje poljskega baleta Parrell. Izven. Sobota, 15. Pri treh mladenkah. Gostuje ga. Zlata Giungjenac. Izven. Znižane cene. Nedelja, 16.: ob 15. Anka. Izveč. Znižane cene. Ob 20. Evgenij Onegin. Izven. Gostuje ga. Zlata Giungjenac. Znižane cene. Ponedeljek, 17.: Zaprtro.

Poljski balet Parrell je imel v ponedeljek na našem odru velik uspeh. Zato se je

uprava odločila, da priredi še eno gostovaje baleta Parrell in sicer v petek, 14. t. m. ob 20. v operi. Spored bo obsegal delorna nove točke, deloma pa nauspelejšje točke prvega večera. Izvedbe baleta so čudovite in so žele splošno priznanja. Tokrat so cene nižje kakor na prvem gostovanju.

Ga. Zlata Giungjenac nastopi jutri v operi »Pri treh mladenkah«, v nedeljo pa kot Tatjana v Čajkovskega operi »Evgenij Onegin«.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 15.: Nobene žene več! Nedelja, 16. ob 15.: Nobene žene več! Zadrž.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 14.: Zaprtro. Sobota, 15.: Cvrtke za pejšo. Red C. Nedelja, 16.: ob 15. Pod to goro zeleno. Ob 20. Revizor. Zadržane cene.

RADIO

Petek, 14. januarja

Ljubljana 11: Solska ura: Kitajska in Kitajci. — dialog (gg. Ferdo Thurner in Miroslov Zor). — 12: Pri južnih Slovanih (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:20: Na slovenskem severu (plošče). — 14:15: Vreme, borza. — 18: Zenska ura (ga. Emi Orazem). — 18:20: Pesnice iz Pariza (plošče). — 18:40: Francoska (dr. S. Leben). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Zanimivosti o izseljencih. — 20: Slovenski šramel. — 21: I. ura gojencev in gojenk drž. konservatorija. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 23:00: Angleške plošče.

Beograd 17:30: Narodni napevi. — 18:30: Ruska romane. — 21: Simf. koncert. — 21:30: Narodne pesmi in ples. — Zagreb 20: Madrigalisti. — 21:30: Havajske kitare. — 22:20: Lahka in plesna muzika. — Praga 19:15: Orkestralni in violinski koncert. — 20:05: Zvočne slike. — 20:35: Oratorij. — 21:15: Nabožni koncert. — 22:20: Plošče. — Varšava 19:40: Plošče. — 20: Simfonični koncert. — Dunaj 11:25: Koncertna ura. — 12: Koncert orkestra. — 15:15: Operne arije. — 16:05: Plošče. — 17:20: Koncertna ura. — 19:25: Vojaška godba. — 20:35: Plošče. — 21: Angleška glasba. — 22:30: Plesni orkester. — 23: Nadaljevanje plesa. — Berlin 19:10: Plošče. — 20: Slavni dirigenti. — 21: Veseloirga. — 22:30: Lahka godba in ples. — München 19:10: Plošče. — 19:40: Orkestralni koncert. — 21:10: Drobna umetnost. — 22:30: Plesna muzika. — Stuttgart 19:15: Koncert orkestra in solistov. — 21:15: Večer Brahmovske glasbe. — 22:30: Lahka glasba s plošč. — 24: Ura sodobne glasbe

Sobota 15. januarja

Ljubljana 12: Pester program s plošč. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:20: Plošče. — 14: Vremenska napoved. — 17: Za delopust igra Radijski orkester. — 17:40: Kazenaki prestopki mladostnih (g. V. Jagodice). — 18: Slovenske narodne. — 18:40: Varnost naravo (dr. Valter Bohinec). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20:30: Zabaven in zelo poučen prevez Alešovčevega »Brenčeljca« iz let 1869 do 1880. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Prenos plesne glasbe s »Slovanskega večera« na Taboru.

Beograd 17:35: Narodna glasba in plošče. — 20: Zborovsko petje. — 20:30: Narodne pesmi. — 21:40: Orkestralni koncert. — Zagreb 17:15: Orkestralni koncert. — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — Praga 19:20: Vojaška godba. — 20:20: Koncert orkestra in solistov. — 21: Operetna muzika. — 22:15: Radijska revija in plošče. — Varšava 20: Koncert lahke glasbe. — 21: Plesna ura. — Dunaj 11:30: Kmečke godbe igrajo (plošče). — 12: Lahka godba. — 16:25: Plošče po željah. — 17:45: Pevska ura. — 19:30: Stolzova opereta »Izzubljene valčke«. — 21:40: Weberjeva in Schumannova glasba. — 22:30: Dunajska glasba. — 23: Nadaljevanje koncerta. — Berlin 19:10: Godalni sekstet. — 20: Motivi z morja. — 22:30: Plesna muzika. — München 19:10: Koncert po željah. — 20: Humor v besedi in napevu. — 22:20: Sobotni ples. — Stuttgart 19:15: Zborovsko petje. — 20: Smučarski večer. — 21: Mali orkester in solisti. — 22:30: Opereta, zvočni film, kabalet in ples. — 24: Nočni koncert.

ZAHTEVATE BREZPLAČNI CENIK HOHNER GENERALNO ZASTOPSTVO F. SCHNEIDER ZAGREB NIKOLIČEVA 10

Ponesrečenci na otoku morskih razbojnikov

Ko se je jelo dani, je prišlo Pavletu na misel, da bi pogledal, kako se imajo na parniku, ter jim povedal, kako si on, Ivo in Metka na otoku uredili življenje. Zato je snutil splav v vodo in odrinil proti ladji, med tem ko sta hotela Ivo in Metka natančneje raziskati bližnjo okolico.

Tisoče zahval prejema »MORANA«

Brez posebnega obvestila

Premminul je 11. t. m. gospod

PETER GILLY

Pokopali smo ga danes na pokopališču pri Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 13. januarja 1938.

KATARINA, žena ALFONZ, sin
JOŽICA DE CSONKA, hčerka WANDA, sinah;
GIZI, ZENON, MERCEDES, vnuki.